اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

چهارشنبه
• ۱۴ اردیبهشت ۱۴۰۱
• ۳ شوال ۱۴۴۳
• ۴ مه ۲۰۲۲

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۳۶۷ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۰۴۹ • ۸ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

اقتصاد دخانیات در انحصار مافیا است؟

۸-۷-۴-۳-۲

عکس: ایسنا

یادداشت‌های امروز

بازار بهینه‌سازی انرژی
۶

بازی با کلمات سیگار را گران می‌کند
۷

گفت‌وگو

یک پُک از محیط زیست
۶

گزارش روز

خواب جنگ برای بازار فولاد ایران

تجاوز نظامی روسیه به خاک اوکراین در ۲ ماه گذشته، زمینه رشد قابل‌توجه بهای کامودیتی‌های فلزی را در بازارهای جهانی فراهم کرده است. رشد قابل‌توجه بهای انرژی و اختلال در روند عرضه برخی از مواد اولیه، دلایل اصلی رشد قیمت این کامودیتی‌ها در سطح بین‌المللی است. روسیه و اوکراین جزو تولیدکنندگان بزرگ فولاد به‌شمار می‌روند؛ بنابراین تنش‌های یادشده در منطقه اروپای شرقی، تاثیر بسزایی بر عملکرد تولید و تجارت فولاد داشته و بازار خریدوفروش این فلز استراتژیک را تحت‌تاثیر قرار داده است. به‌دنبال حمله روسیه به خاک اوکراین، صادرات فولاد اوکراین متوقف شد. این کشور نقش اساسی در تامین فولاد اروپا دارد؛ بنابراین در سایه جنگ و با برهم خوردن روند عرضه و تقاضا، شاهد رشد قابل‌توجه بهای فولاد در بازارهای جهانی بودیم. بدین‌ترتیب فرصتی برای سایر فولادسازان بزرگ جهان از جمله ایران در راستای تامین نیاز بازارهای جهانی پدید آمد.
۵

فراخوان مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای

نوبت اول

اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای جنوب استان سیستان و بلوچستان (ایرانشهر)

اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای جنوب استان سیستان و بلوچستان (ایرانشهر) در نظر دارد خریدهای ذیل را:

ردیف	موضوع پروژه	محل اجرا	مبلغ تضمین شرکت در مناقصه (ریال)	زمان بازگشایی پاکت‌ها	رتبه مورد نیاز
۱	خرید ۵۰۰ قطعه پل باکسی پیش‌ساخته بتنی به طول یک متر در حوزه شهرستان چابهار	شهرستان چابهار	۳،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰	۱۴۰۱/۰۳/۰۲ ساعت ۱۰ صبح	حداقل ۵/ پنج راه
۲	خرید ۵۰۰ قطعه پل باکسی پیش‌ساخته بتنی به طول یک متر در حوزه شهرستان ایرانشهر	شهرستان ایرانشهر	۳،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰	۱۴۰۱/۰۳/۰۲ ساعت ۱۰:۳۰ صبح	حداقل ۵/ پنج راه

به صورت مناقصه عمومی از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

مهلت دریافت اسناد مناقصه از سایت: ساعت ۸ صبح مورخه ۱۴۰۱/۰۲/۱۴ الی ۶ بعدازظهر مورخه ۱۴۰۱/۰۲/۱۸

آخرین مهلت بارگذاری اسناد در سایت جهت شرکت در مناقصه: ساعت ۸ صبح مورخه ۱۴۰۱/۰۳/۰۱

ضمنا پاکت الف به آدرس: استان سیستان و بلوچستان- شهر ایرانشهر- خیابان امام‌خمینی(ره)- اداره‌کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای جنوب استان سیستان‌وبلوچستان (ایرانشهر)- دبیرخانه اداره کل تحویل گردد. کدپستی ۹۹۱۶۹-۱۳۱۶۳ **تلفن:** ۳-۳۷۲۲۰۸۵۱-۰۵۴

حداقل پایه مورد نیاز: براساس بخشنامه شماره ۶۹۴۳۲ مورخ ۱۳۹۴/۰۴/۳۰ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور

موضوع: حداکثر ظرفیت کاری مجاز پیمانکاران

محل برگزاری جلسه مناقصه: دفتر مدیریت اداره کل

روابط عمومی اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای جنوب استان سیستان و بلوچستان (ایرانشهر)

"آگهی شناسایی و پیش‌ارزیابی سازندگان مگنت حمل شمش کارخانه ذوب و ریخته‌گری" (ساخت، نصب و راه‌اندازی)

شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان در نظر دارد نسبت به **ساخت، نصب و راه‌اندازی مگنت(آهن ربا) حمل شمش‌های مربوط به جرثقیل‌های کارخانه ذوب و ریخته‌گری** اقدام نماید؛ لذا از سازندگان معتبر که دارای توانایی مناسب و سوابق و تجارب مورد قبول می‌باشند، دعوت به عمل می‌آید. **حداکثر طی ۷(هفت) روزکاری** از تاریخ چاپ آگهی نسبت به اعلام آمادگی و ارسال مدارک خود اقدام نمایند. بدیهی است بعد از تاریخ فوق به هیچ درخواستی ترتیب اثر داده نخواهد شد.

مدارک لازم:

۱. نامه اعلام آمادگی ۲. تکمیل فرم خوداظهاری تامین‌کنندگان ۳. مدارک خواسته شده در چک‌لیست ارزیابی تامین‌کنندگان ٤. ارائه پیشنهاد فنی مطابق با مشخصات درخواست خرید (دانلود مدارک از طریق سایت sjsco.ir قسمت خرید و فروش - مناقصات و مزایده‌ها)

* خواهشمند است پیشنهادات خود را به آدرس ایمیل sjsco.dehnavi@gmail.com ارسال فرمایید*

* ارائه مدارک و سوابق هیچگونه حقی را برای متقاضیان ایجاد نخواهد کرد *

واحد تدارکات و خرید شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان

آگهی مناقصه عمومی (دو مرحله‌ای)

نوبت دوم

شرکت فولاد خوزستان (سهامی عام)

خرید آجرهای دولومیتی

این شرکت در نظر دارد **خرید آجرها و جرم‌های دولومیتی** خود را از طریق برگزاری مناقصه عمومی با انتخاب یک یا چند شرکت از شرکت‌های تولیدی داخلی برتر که از حیث سوابق و تجارب دارای توانایی مناسب و مورد قبول باشند خریداری نماید. لذا از کلیه شرکت‌های متقاضی دارای شرایط لازم دعوت به عمل می‌آید اعلام آمادگی خود را به ایمیل H.SHOHEITIE@KSC.IR یا S.HAGIPOOR@KSC.IR ارسال نمایید و یا در ساعت‌های اداری با شماره تلفن‌های ذیل تماسل حاصل نمایند. آخرین مهلت اعلام آمادگی تا تاریخ ۱۴۰۱/۰۲/۲۰ می‌باشد.

۰۶۱۳۲۱۳۶۱۱۸ - ۰۶۱۳۲۱۳۶۱۲۲ - ۰۶۱۳۲۱۳۶۱۱۲

جهت کسب اطلاعات بیشتر می‌توانید با پست الکترونیکی H.SHOHEITIE@KSC.IR تماس حاصل فرمایند.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۲/۱۱ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۲/۱۴

روابط عمومی شرکت فولاد خوزستان

«آگهی فراخوان»

نوبت دوم

شرکت ساخت و توسعه آهن اصفهان (سهامی عام) با اطمینان بسازید

شرکت سهامی ذوب آهن اصفهان

ردیف	نوع فراخوان	شماره	موضوع	مهلت ارائه پیشنهاد	زمان بازگشایی پاکات
۱	مناقصه	۱۰۱۸۲۴	حمل جاده‌ای ۳۲۵ هزار تن زغالسنگ و فلورین از معادن طبس	۱۴۰۱/۲/۳۱	۱۴۰۱/۳/۱
۲	مناقصه	۱۴۰۰۰۷۲۴۶	۱۰۰۰۰۰ جفت دستکش مونتاژ کاری بافتنی تقویت شده کف تا پشت مچ دست با مواد لاتکس فول	۱۴۰۱/۳/۱۶	۱۴۰۱/۳/۱۸
۳	مناقصه	۱۰۱۸۴۳	حمل جاده‌ای ۱۰۰ هزار تن مواد اولیه از معادن منطقه شاهرود	۱۴۰۱/۳/۳	۱۴۰۱/۳/۴
۴	مناقصه	۹۹۰۴۷۹۶-۵۷۶۴۳-۲	عملیات آماده‌سازی و اجرای چاهک و چاه و موتورخانه سه دستگاه آسانسور	۱۴۰۱/۳/۳	۱۴۰۱/۳/۴
۵	مناقصه	۱۰۱۷۳۳	خرید سینی کابل و ملزومات نصب	۱۴۰۱/۰۲/۱۷	-
۶	مناقصه	۱۰۱۸۲۱	خرید ۲۰ عدد ویدئو وال و متعلقات به همراه پلتفرم نصب و کنترلر مربوطه	۱۴۰۱/۰۲/۱۷	-
۷	مناقصه	۱۴۰۰۰۹۰۴۲	۲۰۰۰۰۰ متر پارچه تنظیف متقال	۱۴۰۱/۲/۱۹	۱۴۰۱/۲/۲۱

ضمناً لیست استعلام های مربوط به خریدهای متوسط (بدون برگزاری مناقصه) در سایت شرکت به آدرس ذیل درج می‌گردد.

سایر موارد:

۱- **زمان دریافت اسناد:** از تاریخ نشر آگهی نوبت اول تا پایان ساعت اداری مهلت دریافت اسناد (مندرج در جدول)

۲-جهت دریافت اسناد و کسب اطلاعات بیشتر به آدرس www.esfahansteel.ir مراجعه فرمایید.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۲/۱۰ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۲/۱۴

روابط عمومی ذوب‌آهن اصفهان

خانه ملت

پشت پرده مافیای سیگار در ایران

آمارها نشان می‌دهد سالانه ۷۰ میلیارد تومان برای درمان افراد سیگاری در ایران هزینه می‌شود، این در حالی است که وجود مافیای قدرتمند سیگار در کشور، موجب افزایش مصرف سیگارهای قاچاق شده است.

قاچاق سیگار، یکی از تهدیدات اقتصادی و اجتماعی به‌شمار می‌رود که باتوجه به اوضاع اقتصادی و فرهنگی هر کشوری، تهدیدات آن نیز دچار شدت و ضعف است. متاسفانه این تهدیدات در کشور ما، باتوجه به اینکه اقتصاد ما یک اقتصاد نفتی است و از سوی دیگر، نسل جوان نیز از جمعیت بالایی برخوردار است، از شدت بیشتری برخوردار است.

بروز و علائم این تهدیدات را می‌توان در بین افرادی جست‌وجو کرد که باوجود سن پایینی که دارند، متاسفانه به سمت مصرف مواد دخانی گرایش پیدا کرده‌اند. ضمن اینکه، بازار سیگار کشورمان نیز مملو از انواع سیگارهای خارجی قاچاق است.

▣ مافیای قدرتمند

عبدالرضا مصری، عضو کمیسیون اجتماعی مجلس، درباره مافیای قاچاق سیگار، می‌گوید: شنیده‌ها حاکی از آن است که برخی از قدرت‌ها پشت واردات سیگار قرار دارند و مافیای قدرتمندی برای واردات این محصولات به کشور فعالیت می‌کند.

وی با بیان اینکه در سیگارهای تولید داخل و وارداتی بهترین بسته‌بندی را برای ایجاد جاذبه در مصرف‌کننده در نظر می‌گیرند، می‌افزاید: حتی برای ایجاد انگیزه خرید سیگار در افراد نیز درباره نحوه در دست گرفتن نخ سیگار برنامه‌ریزی‌های زیادی انجام می‌دهند، این بدان معنا است که کارخانجات تنها به‌دنبال ایجاد چنین جاذبه‌هایی برای فروش بیشتر دخانیات هستند.

مصری معتقد است تا زمانی که انحصار دخانیات در اختیار وزارت صنعت، معدن و تجارت بود تا حدودی تلاش می‌شد مردم گرایش زیادی به سیگار نداشته باشند، اما زمانی‌که این وزارتخانه کارخانه دخانیات را بابت بدهی‌ها در مقابل ۵ هزار میلیارد تومان به وزارت رفاه واگذار کرد، شاهد ارائه مجوزهایی برای تولید سیگار در داخل کشور به بخش خصوصی هستیم.

این نماینده مجلس با عنوان این مطلب که مجوز تولید سیگار در کشور به کسانی داده می‌شود که ۱۰۰ درصد به فروش خود می‌اندیشند و به فکر سلامت مردم نیستند، می‌گوید: اگر قرار است سیگاری تولید و توزیع شود می‌توان واردات برندهای خارجی را ممنوع و با برندسازی، سیگار داخلی را صادر کرد.

وی با تاکید بر اینکه نباید اجازه داد برندهای خارجی در کشور رشد کنند، می‌افزاید: تولید سیگار در کشور به دو شکل شهرت یافته است؛ اول تولید با برند و نام ایرانی و دوم سیگارهایی که تنباکوی آن از خارج وارد کشور شده و در ایران تنها بسته‌بندی می‌شود که در واقع نمی‌توان آن را به‌عنوان تولید داخل محسوب کرد.

▣ هزینه ۷۰ میلیارد تومانی درمان

محمدحسین قربانی، سخنگوی کمیسیون بهداشت و درمان مجلس، با بیان اینکه سالانه ۷۰ میلیارد تومان برای درمان افراد سیگاری در کشور هزینه می‌کنیم، معتقد است قاچاق ۲۰ میلیارد نخ سیگار بدون هیچ‌گونه نظارت و پرداخت حتی یک ریال مالیات، صورت می‌گیرد.

وی با بیان اینکه سالانه حدود ۶۵ میلیارد نخ سیگار در کشور مصرف می‌شود، می‌گوید: از این میزان، حدود ۲۵ میلیارد آن تولید داخل است و ۲۰ میلیارد آن به‌صورت مشترک و با سرمایه‌گذاری کشورهای خارجی در داخل کشور تولید و ۲۰ میلیارد نخ آن قاچاق می‌شود.

قربانی ادامه می‌دهد: ارقام یادشده قابل‌توجه است و کشورهایی که در سیستم بهداشت جهانی هستند، از آمار و ارقام مصرف سیگار در کشور بسیار متعجب می‌شوند، این در حالی است که قاچاق ۲۰ میلیارد نخ سیگار بدون هیچ‌گونه نظارت و پرداخت حتی یک ریال مالیات صورت می‌گیرد.

این نماینده مجلس، بهترین روش مدیریت مصرف سیگار در کشورمان را مالیات می‌داند و می‌گوید: در قانون برنامه نیز به این مهم اشاره شده که مالیات بر سیگار باید هر سال ۱۰ درصد افزایش یابد. در سال ۸۶ برای نخستین بار مالیات بر دخانیات به ۴۰ درصد رسید و آمارها نشان می‌دهد در آن سال قاچاق دخانیات به‌مراتب کاهش پیدا کرده بود.

قربانی معتقد است اخذ مالیات بر دخانیات سیاستی بین‌المللی است و همه کشورهای دنیا آن را تجربه کردند و برخی از کشورهای اطراف ایران، مالیات بر سیگار را به ۸۰ درصد هم رساندند اما متاسفانه نداشتن مالیات بر دخانیات و خرده‌فروشی در ایران باعث شده امروزه راه به روی بازار قاچاق باز شود.

وی می‌گوید: زمانی که قاچاق سیگار به‌راحتی در کشور صورت می‌گیرد، می‌توان گفت این اقدام به‌راحتی در حاکمیت پذیرفته شده و زمانی که وزارت صنعت، معدن و تجارت با اخذ مالیات بر سیگار مخالفت می‌کند این نشان می‌دهد با قاچاق سیگار موافق است.

قانون جدید مالیات دخانیات بساط قاچاق سیگار را جمع می‌کند؟

باید منتظر ماند و دید

در جریان بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۱ مقرر شد از تولید هر نخ سیگار مالیات جداگانه‌ای اخذ شود. در همین راستا مالیات هر نخ سیگار تولید داخل با نشان ایرانی از ۲۵ تومان در بودجه ۱۴۰۰ به ۲۳۰ تومان در سال جاری افزایش یافته و مالیات هر نخ سیگار تولید داخل با نشان بین‌المللی نیز از ۵۰ تومان در بودجه ۱۴۰۰ به ۸۰۰ تومان در بودجه ۱۴۰۱ افزایش داشته است. همچنین مقرر شد از هر بسته ۵۰ گرمی تنباکوی قلیان داخلی، ۳ هزار تومان به‌عنوان عوارض اخذ شود. از آنجا که سیگار جزو کالاهای آسیب‌رسان به سلامت جامعه قرار می‌گیرد، در نگاه اول تعیین مالیات حداکثری برای آن منطقی به‌نظر می‌رسد اما برخی کارشناسان و فعالان بازار دیدگاه مثبتی به این مسئله ندارند و از نظر آنها با اخذ مالیات از سیگار نه تنها مصرف آن کاهش نمی‌یابد، بلکه ورود غیرقانونی و قاچاق این کالا به کشور تشدید می‌شود و در مقابل میزان تولید و درآمدهای مالیاتی دولت کاهش می‌یابد.

صمت در این گزارش به رابطه مالیات دخانیات و احتمال تقویت قاچاق پرداخته است.

عکس: صمت

نگرانی از سقوط صنعت دخانیات

از دی سال گذشته مقرر شده بود مالیات سیگار در قالب قانون دائمی مالیات بر ارزش افزوده تجمیع و هر سال ۵ درصد به آن اضافه شود که در لایحه بودجه ۱۴۰۱ هم مالیات سیگار بر همین اساس تعیین شد، اما در جریان بررسی لایحه بودجه کمیسیون تلفیق برای هر کارتن سیگار تولید داخل ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان و در هر کارتن سیگار خارجی ۳ میلیون تومان مالیات نخی پیش‌بینی کرد که ۸۲۰ درصد نسبت به مالیات نخی سال گذشته سیگار افزایش داشت. این موضوع انتقادات زیادی را ازسوی تولیدکنندگان سیگار، وزارت صنعت، معدن و تجارت و ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز به همراه داشت و در نهایت هم مجلس شورای اسلامی با این بند مخالفت کرد؛ بنابراین به‌نظر می‌رسد با سقوط صنعت دخانیات، سهم قاچاق در بازار ایران افزایش و به تبع آن حتی درآمدهای فعلی دولت از محل مالیات سیگار نیز کاهش یابد. براساس یک پژوهش بین‌المللی، معمولا در کشورهایی که با پدیده قاچاق کالا دست‌وپنجه نرم می‌کنند، به ازای هر ۱۰ درصد افزایش مالیات سیگار، حدود ۷ درصد گرایش به مصرف سیگار قاچاق افزایش می‌یابد؛ برهمین اساس بسیاری از کارشناسان ابراز نگرانی می‌کنند با سقوط صنعت دخانیات، سهم قاچاق در بازار ایران افزایش یابد و به تبع آن حتی درآمدهای فعلی دولت از محل مالیات سیگار نیز کاهش یابد.

دود افزایش مالیات سیگار به چشم چه کسی می‌رود

امیر محمدی- پژوهشگر اقتصاد: گاهی قانون‌گذاران تصور می‌کنند با افزایش نرخ سیگار یا وضع مالیات سنگین می‌توانند هزینه‌های موجود را کاهش دهند یا کسب درآمد کنند، در حالی که این راهکار عموما نتیجه عکس می‌دهد، چون سیگار جزو آن دسته کالاهایی محسوب می‌شود که به‌شدت قاچاق‌پذیر است؛ بنابراین اگر ترتیبی اتخاذ نشود تا از مبادی رسمی وارد شود به‌علت افزایش میزان تقاضا و مصرف در داخل کشور، قاچاق این محصول یک موضوع اجتناب‌ناپذیر خواهد بود.

در حال حاضر اگر بخواهیم میزان عوارض و مالیات سیگار را افزایش دهیم، در واقع منبع تامین آن را به سمت قاچاق سوق داده‌ایم، اما اگر میزان این مالیات معقول باشد و در کنار آن واردات متناسبی هم داشته باشیم، به افزایش درآمد دولت کمک خواهد شد.

ظاهرا هدف کلی از افزایش مالیات سیگار کاهش سرانه مصرف در جامعه، کمک به بهداشت عمومی و جلوگیری از اتلاف سرمایه است؛ بنابراین اگر می‌خواهیم افزایش نرخ سیگار یا حتی کاهش تولید یا واردات آن را در نظر داشته باشیم باید به فکر عواقب ناشی از این سیاست هم باشیم؛ در غیر این صورت رواج سایر مواد دخانی دور از انتظار نیست.

حتی ممکن است شاهد رواج سیگارهای تقلبی و آلوده باشیم که اکثرا از مبادی مختلف به داخل کشور قاچاق می‌شوند.

به‌علاوه اینکه فرهنگ مصرف دخانیات از جنبه‌های مختلفی قابل‌بررسی است و به‌راحتی نمی‌توان با برخی ابزارهای بازدارنده مثل افزایش نرخ خرید یا مالیات آن را کنترل کرد؛ بنابراین باید برای موضوع دخانیات در کشور به‌درستی چاره‌اندیشی شود.

در این بین شاید بحث فرهنگی و آموزشی مهم‌ترین مسئله‌ای باشد که باید از طریق نهادهای ذی‌ربط در اولویت قرار گیرد.

با این همه در نهایت دود افزایش مالیات سیگار به چشم مصرف‌کننده و سود آن به جیب مافیای قاچاق دخانیات می‌رود.

سودی که به جیب واسطه، دلال و تولیدکننده رفت

محمدرضا مسجدی- دبیرکل جمعیت مبارزه با استعمال دخانیات ایران: در سال ۱۳۸۴، ایران عضو معاهده جهانی کنترل دخانیات شد. معاهده کنترل دخانیات توافقنامه‌ها و اصولی دارد که کشورها براساس این بندها و اصول هر ۶ ماه یک بار پایش می‌شوند. یکی از مهم‌ترین اهرم‌های این سنجش نیز وضعیت مالیات بر دخانیات است.

بارها و بارها سازمان بهداشت جهانی و بانک جهانی اعلام کرده‌اند یکی از ضعیف‌ترین نرخ‌های مالیات دخانیات در دنیا مربوط به ایران است و در منطقه نیز پایین‌ترین نرخ مالیات دخانیات را داریم؛ یعنی نرخ مالیات دخانیات ما در مقایسه با پاکستان، اردن، مصر و عراق بسیار پایین‌تر است.

به‌علاوه اینکه دو اتفاق در کشور در حال رخ دادن است؛ نخست اینکه سیگار روز به روز در حال گران شدن است و مردم سیگار را گران‌تر می‌خرند. البته این افراد جمعیتی حدود ۸ میلیون نفر را تشکیل می‌دهند.

در مقایسه بهمن سال گذشته با بهمن ۱۳۹۹، سیگار بین ۳۰ تا ۱۲۰ درصد گران‌تر شده، اما هیچ قسمت این افزایش نرخ، عاید مالیات کشور نشده و فقط به جیب عده‌ای واسطه، دلال و تولیدکننده رفته است.

من تعجب می‌کنم که برق، آب، گاز، برنج، شکر، روغن و به‌طور کلی قوت لایموت مردم گران می‌شود اما زمانی که حرف از مالیات دخانیات به میان می‌آید، مجلس و دولت عقب‌نشینی می‌کنند.

ماده ۸ قانون جامع کنترل دخانیات مصوب سال ۱۳۸۵ مجلس شورای اسلامی می‌گوید دولت مکلف است هر سال از طریق افزایش مالیات، نرخ مواد دخانی را ۱۰ درصد افزایش دهد. اگر از آن سال نرخ دخانیات ۱۰ درصد بالا می‌رفت، مالیات دخانیات باید تاکنون ۱۵۰ درصد افزایش پیدا می‌کرد؛ یعنی حتی مجلس هم به مصوبه خودش عمل نکرده است. وزیر صنعت، معدن و تجارت نیز نامه می‌نویسد که من مخالف افزایش مالیات هستم؛ به این دلیل که قاچاق زیاد می‌شود.

به‌علاوه اینکه تعداد واحدهای تولید دخانیات در کشور نیز افزایش یافته است. معنی این مسئله چیست؟ اگر تولید سیگار یا هر یک از مواد دخانی سود نداشت که سرمایه‌گذاری ترغیب به تولید این کالا نمی‌شد. معلوم می‌شود تولید کالاهای دخانی از جمله سیگار سود فراوانی دارد. صنعت دخانیات کشور سالانه بیش از ۱۰ هزار میلیارد تومان سود خالص دارد.

می‌گویند افزایش مالیات دخانیات باعث افزایش قاچاق می‌شود. در کجای دنیا قاچاق زیاد شود، جلوی مالیات را می‌گیرند؟ سازمان بهداشت جهانی که متولی مبارزه با دخانیات است، اعلام کرده ۱۱ فرمول برای کنترل قاچاق در دنیا وجود دارد.

کدام یک از این روش‌ها در ایران به کار برده می‌شود؟ بنابراین افزایش مالیات سیگار شاید بتواند بخشی از سود دلال و سوداگر را به‌صورت قانونی و از طریق مالیات روانه خزانه دولت کند.

تبعات تصمیم‌گیری پشت درهای بسته

فرداد امیراسکندری- عضو سابق هیات‌مدیره شرکت دخانیات ایران : صنعت دخانیات ایران به‌دلیل پیوندهای عمیق اجتماعی و اقتصادی شکل‌گرفته طی نزدیک به یک قرن (از مراحل ابتدایی تولید بذر، تحقیقات، عمل‌آوری و کشت توتون تا تولید سیگار)، به یک صنعت بومی و قدرتمند تبدیل شده که قابل‌قیاس با صنعت‌های دیگر نیست. در دهه‌های گذشته از ۶۰ میلیارد نخ سیگار مصرفی در کشور، ۳۵ میلیارد آن به‌صورت مستقل یا مشترک در داخل تولید می‌شد (۲۰ میلیارد نخ برند داخلی، ۱۵ میلیارد نخ برند بین‌المللی)، اما متاسفانه به‌دلیل سوءمدیریت‌های پیش‌آمده از سال ۱۳۹۳ به بعد، تولید مستقل شرکت دخانیات ایران به ۶ و نهایت ۹ میلیارد نخ رسید؛ به‌طوری‌که امروز ۱۰ تا ۱۵ درصد نیاز بازار توسط شرکت ملی دخانیات، ۷۰ درصد توسط شرکت‌های نشان بین‌المللی و ۱۵ تا ۲۰ درصد هم توسط قاچاق تامین می‌شود.

حال پس از گذشت ۹۰ سال از تصویب قانون انحصار دخانیات، باتوجه به خلأهای قانونی به‌وجودآمده نیاز به قانون راهبردی جدیدی در این صنعت داریم؛ بدین منظور باتوجه به عمق، پیچیدگی و تبعاتی که مالیات جدید در بودجه سال ۱۴۰۱ بر جای خواهد گذاشت، از مجلس انتظار می‌رفت با فرصت و فراغت بیشتری مصوبات خود را در این حوزه مطرح کند.

تصمیم‌گیری و وضع مالیات غیراصولی بر دخانیات در پشت درهای بسته و بدون بررسی پیامدهای آتی آن منطقی نیست. پیشنهاد ما به قانون‌گذارانی که تصمیم به ساماندهی صنعت دخانیات دارند، این است که دولت را مکلف کنند (در قانون بودجه یا در قانون برنامه هفتم توسعه) سند راهبردی صنعت دخانیات را با مشارکت وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، صنعت، معدن و تجارت، کار و تعاون، امور اقتصادی و بهداشت تنظیم کند، چراکه صنعت دخانیات دارای ابعاد چندوجهی است.

در حالی که ارزش کالاهای تولیدی صنعت دخانیات سالانه بین ۱۸ تا ۲۰ هزار میلیارد تومان است، برای این مقدار، ۲۶ هزار میلیارد تومان مالیات وضع شده است. تحلیل‌های مالیاتی براساس نرخ خرده‌فروشی ارائه می‌شود اما مالیات تنها از تولیدکنندگان اخذ می‌شود، در صورتی که حتی در مواردی هم که قانون ناظر بر خرده‌فروشان است، به‌دلیل ساده‌تر بودن وصول مالیات، این مبلغ از تولیدکنندگان گرفته می‌شود. به‌علاوه اینکه عوارض و مالیات‌های مطرح‌شده در گزارش کمیسیون تلفیق بودجه سال ۱۴۰۱ بدون توجه به بار مالیاتی مندرج در لایحه دولت که بالغ بر ۸ هزار میلیارد تومان برای کالاهای دخانی بوده، است. شرکت دخانیات نزدیک ۵ هزار نفر نیروی انسانی، ۳ هزار میلیارد تومان بدهی و ۶۰۰ میلیارد تومان زیان انباشته دارد، پس آستانه تحمل پایینی نسبت به مالیات سنگین خواهد داشت اما شرکت‌های بین‌المللی توان بیشتری از شرکت‌های داخلی دارند.

البته در قانون مالیات بر ارزش افزوده به‌نوعی به این تفاوت‌ها توجه شده و ضرایب مالیاتی، متفاوت تنظیم شده است. علاوه بر تمام موارد یادشده مافیای قاچاق سیگار منتظر افزایش نرخ سیگار تولید داخل است تا بار دیگر بازار ایران را تسخیر کند.

در این شرایط بیشترین ضرر را تولید داخلی خواهد کرد و در گام بعدی شرکت‌هایی که در ایران سرمایه‌گذاری کرده‌اند، متضرر خواهند شد.

در این بین برخی افراد معتقدند افزایش نرخ دخانیات با افزودن مالیات بر آن، میزان مصرف را کاهش می‌دهد و می‌توان از درآمدهای مالیاتی آن برای مبارزه با آسیب‌های استعمال دخانیات استفاده کرد و بودجه نهادهایی مانند آموزش‌وپرورش و وزارت بهداشت را افزایش داد؛ اما این سوال پیش می‌آید که چه میزان از این منابع تاکنون از خزانه دولت به حوزه پیشگیری و مقابله با مصرف دخانیات اختصاص داده شده است؟

تردیدی نیست اخذ مالیات جدید موجب به‌هم‌خوردن توازن صنعت دخانیات و رونق خواهد شد. اگر هدف افزایش سلامت جامعه است به همان قوت که وضع مالیات بر دخانیات را پیگیری می‌کنند، باید وصول این منابع و تخصیص آن توسط خزانه و محل مصرف آن را هم پیگیری و گزارش آن را به مردم ارائه کنند.

به‌علاوه اینکه ایران به دو پروتکل جهانی مبارزه با استعمال دخانیات و ریشه‌کنی تجارت غیرقانونی کالای دخانی ملحق شده و این مسئله تعهدات و الزاماتی را برای کشور رقم زده است. جالب است که در بندی از این معاهدات به این نکته اشاره شده که در کشورهایی که دخانیات قاچاق می‌شود، آثار اقدامات مالیاتی به‌منظور کاهش مصرف خنثی خواهد شد؛ به‌عبارتی ابتدا باید با قاچاق دخانیات مبارزه و سپس با وضع قوانین مالیاتی میزان مصرف آن را کنترل کرد.

سخن پایانی

اگر بدانید آمار رسمی مصرف سیگار در بازار ۷۵ میلیارد نخ و آمار غیررسمی آن نیز حدود ۱۰۰ میلیارد نخ است و توان تولید داخل نیز فقط ۵۵ میلیارد نخ، به سود سرشار قاچاق این کالا و علت تشکیل و نفوذ مافیا در عمق شرکت دخانیات ایران پی خواهید برد.

با این همه قانون جدید مالیات بر ارزش افزوده تکلیف مالیات دخانیات را تا حدود ۸ سال آینده مشخص کرده است؛ بر این اساس تولیدکنندگان داخلی با برندهای ایرانی که حدود ۲۰ درصد تولیدکنندگان سیگار را تشکیل می‌دهند باید ۲۵ درصد و شرکت‌های بین‌المللی ۴۰ درصد، براساس نرخ فروش، مالیات پرداخت کنند.

علاوه بر مالیات بر ارزش افزوده، تولیدکنندگان سیگار مکلف به پرداخت حقوق ورودی برای مواد اولیه شامل سود بازرگانی و حقوق گمرکی که برای مواد اولیه مختلف ۱۵ تا ۳۲ درصد است، شده‌اند.

همچنین واحدهای فعال در این بخش پایان سال باید ۲۵ درصد سود خود را به‌عنوان مالیات بر عملکرد پرداخت کنند.

باید منتظر ماند و نتیجه افزایش مالیات دخانیات بر بازار مصرف و روزگار آتی قاچاق را دید. به‌هر حال قاچاق سیگار، معضلی است که هنوز نتوانسته‌ایم برای مبارزه با آن چاره‌ای بیندیشیم.

اماواگرهای انحصارزدایی و انحصارگرایی در تولید سیگار

دودی که از بازار قاچاق بلند می‌شود

تامین ۵۰ درصد نیاز بازار سیگار با قاچاق

تولید در کشـور همواره با سختی‌های بسیاری همراه اسـت و در این‌باره تولید دخانیات هم معضلات خود را دارد. عنوان می‌شـود فاصلـه بین نیاز بازار و تولید داخل، حدود ۱۲ میلیارد نخ سیگار است که با قاچاق تامین می‌شود. بازار تقاضای کشـور سالانه حدود ۷۵ میلیارد نخ سیگار است (البته آمار غیررسمی حکایت از بـازار حدود ۱۰۰ میلیـاردی دارد.) که از این مقدار، حدود ۶۳ میلیارد نخ در داخل و از سـوی شرکت‌های فعال در کشـور تولید و باقیمانده آن از مجرای غیررسمی تامین می‌شود. چرا تولید مطابق با نیاز بازار نیست؟

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

عکس: صنعت

فاصله تولید و نیاز بازار

محمدرضـا تاجـدار از فعـالان دخانیـات درباره وضعیت تولید و قاچاق دخانیات در کشور به صنعت گفـت: تولیـد دخانیـات در کشـور پیچیدگی‌های خـاص خود را دارد. در سـال ۱۴۰۰ افـزون بر ۶۳ میلیارد نخ سیگار از سوی تولیدکنندگان داخلی چه با برند ایرانی و چه بین‌المللی تولید شـد. براسـاس برآوردهای انجام‌شـده از بازار تقاضا، نیاز کشور ۷۵ میلیـارد نـخ و فاصله تولید و نیاز بـازار ۱۲ میلیارد نخ سیگار است.

وی افـزود: با توجه به اینکـه واردات دخانیات به کشـور تقریبا صفر اسـت می‌توان نتیجه گرفت این ۱۲ میلیارد نخ از طریق قاچاق وارد بازار کشور شده و تامین می‌شود. او ادامه داد: البته بررسی آماری در حوزه میزان دقیق مصرف سـیگار در کشور از سوی نهادهای متولی انجام نشده است.

ایـن فعال صنعـت دخانیـات تصریح کـرد: آمار منتشرشده براساس مشـاهده میدانی و برآوردهایی است که از بازار کشور می‌شود.

▣ مشکلات تولید

تاجدار در پاسـخ به این پرسـش که چرا تولید به میزان نیاز بازار انجام نمی‌شـود، گفت: این مسـئله به موضوع‌هـای گوناگونی برمی‌گردد. به‌عنوان مثال، اگر تخصیص و تامین ارز به‌موقع انجام نشـود مانند آنچه در سال ۹۷ رخ داد، تولید داخلی کشور کاهش پیـدا می‌کند و در مقابل، کالای قاچاق جایگزین آن می‌شود.

وی با اشـاره بـه چالش دوم، اظهارکرد: از سـوی دیگر، اگر عوارض و مالیات غیرکارشناسـی افزایش پیدا کند که بارها این امر رخ داده و پیشـنهادهایی از سـوی نمایندگان خانه ملت برای حوزه دخانیات تدوین شده، سبب می‌شـود فاصله قیمتی تولیدات داخل با کالای مشـابه خارجی بالا باشـد و در واقع سـیگارهایی که از طریـق قاچاق تامین می‌شـود، ارزان‌قیمت‌تر از محصولات داخلی در بازار تمام شود.

این کارشناس دخانیات اضافه کرد: امسال عوارض و مالیات برای تولیدکنندگان داخلی حدود ۳۰ درصد بود و برای شرکت‌های فعال بین‌المللی که در کشور فعالیت دارند بین ۴۵ تا ۴۷ درصد. با توجه به تحریم و تامیـن مواد اولیه موردنیـاز و نرخ آنها، محصولات با هزینه خیلی بالاتر به‌دسـت تولیدکنندگان داخلی می‌رسد؛ بنابراین فاصله قیمتی بین تولیدات داخل و خارج زیاد می‌شود.

▣ قاچاق عمده

تاجدار بـا بیان اینکه برخی برندهای مشـهور در بازار هسـتند که تعیین‌تکلیف نشده‌اند، اظهار کرد: ۱۰۰ درصـد سـیگارهای بعضی برندهـای خارجی ماننـد مارلبرو با قاچاق وارد می‌شـود و در اتوبان‌ها تا فروشـگاه‌ها به‌طور عمـده در حال عرضه و فروش اسـت. نهادی هـم با این افراد برخـورد نمی‌کند در حالی‌کـه حتی یک نـخ هم از مجرای رسـمی وارد نشده است.

او عنوان کرد: برآوردها این است که از ۱۲ میلیارد نخ سیگار قاچاق، ۵ میلیارد مربوط به این برند است.

▣ مدیریت بازار از سوی خارجی‌ها

تاجدار در پاسـخ به این پرسـش که بـا توجه به تفاوت مالیات و عوارض برای شرکت‌های تولیدکننده داخلی و خارجی فعال در کشور آیا فعالیت برای این شـرکت‌های خارجـی صرفه اقتصـادی دارد، گفت: عمومـا سـیگارهایی که به کشـور قاچاق می‌شـود به‌استثنای مارلبرو در محدود قیمتی تولیدات داخلی قـرار می‌گیرند. شـرکت‌های بین‌المللی که در ایران فعالیت دارند مانند وینسـتون در امارات و عراق هم تولید می‌شوند.

در سـایر کشـورهای همسـایه ایران که کارخانه دارنـد، طبیعی اسـت که بر بازار خود تسـلط دارند و اجـاره نمی‌دهند سـیگارهای برند آنهـا از مبادی غیررسـمی از کشـورهای اطراف وارد شود؛ بنابراین برندهـای خارجی که در کشـور فعال هسـتند، بر بازار داخلی و خارجی خود مدیریت داشـته و اجازه قاچاق نمی‌دهند، مگر به‌طور خیلی محدود به شکل کولبری که بیشـتر هم مربوط به تولیدات زیرپله‌ای اسـت؛ یعنی مربوط بـه تولیدات اصلی شـرکت‌ها نیست.

تاجـدار در ادامه سـخنان خود عنـوان کرد: این برنـد خارجی (مارلبرو)، چون در کشـور شـرکت و نمایندگی ندارد، قاچاق می‌شـود. در این‌باره عراق و امارات حجم بیشـتری از این سیگار را وارد یا تولید می‌کنند و در ادامه بخشی از آنها هم به ایران قاچاق می‌شود.

وی درباره برندهای خارجی که در کشـور فعالیت دارند، گفت: شـرکت جی‌تی‌آی که سیگار وینستون در کشور تولید می‌کند یا شرکت کنت، اجازه قاچاق نمی‌دهند.

▣ یک انحصار برای رونق قاچاق

تاجدار با بیان اینکه سـیگارهای شـرکت‌هایی که در ایران نمایندگی ندارند، به‌راحتی قاچاق می‌شود، گفـت: در دهه ۷۰ زمانی که واردات سـیگار ممنوع شـد و هیچ‌یک از این شرکت‌های بین‌المللی حضور نداشـتند، محصولات آنها به شکل قاچاق وارد کشور می‌شـدند. به‌طوری کـه ۷۵ درصد بـازار دخانیات کشور مربوط به کالاهای قاچاق بود.

▣ یک الزام و تامین بازار

وی اضافـه کـرد: پـس از ۴ تا ۵ سـال تجربه در این‌باره در نهایت مسـئولان به این نتیجه رسـیدند که واردات انجام شـود تا بتوان قاچاق را ریشـه‌کن کـرد. در ادامه هم پس از ۳ سـال واردات، تولید در داخل آغاز شـد و در واقع شـرکت‌های خارجی که محصولاتشـان به کشـور قاچاق می‌شد، ملزم شدند خط تولید در کشور راه‌اندازی کنند و در داخل تولید داشته باشند.

این فعال صنعت دخانیات افزود: در برنامه ۵ ساله پنجم، قانون‌گذار مکلف کرد نیاز داخلی سـیگار در کشـور تولید و تامین شود. به‌این‌ترتیب، شرکت‌های خارجـی ناچـار شـدند به‌طـور مسـتقیم در ایران کارخانه راه‌اندازی کنند. در حال‌حاضر که منافع این شـرکت‌ها درگیر شده، هم اشـتغال ایجاد کرده‌اند و هم اجازه قاچاق نمی‌دهند.

علاوه‌بر اینکه محل درآمدی برای دولت است و با مالیات و عوارضی که از این شـرکت‌ها گرفته می‌شود به دولت کمک می‌کند.

▣ گلایـه از عـوارض و مالیات

تاجـدار درباره برخی عوارض و مالیاتی که مجلس از شـرکت‌های داخلـی می‌گیـرد به گلایـه گفت: ایـن مالیات نامتعارف سـبب می‌شـود نظم تولید و توزیـع بهم بخـورد و صرفه‌اقتصادی قاچـاق را بالا ببـرد؛ بنابراین بازار را در اختیار افراد سـودجو قرار می‌دهد.

او افزود: در دهه ۹۰ انحصارزدایی از شـرکت‌های تولید داخل سـبب شـد رقابت شـکل گیرد و آمار قاچـاق کم شـود و ایـن امر می‌تواند بـرای صنعت خودرو کشور الگو شود.

اگر شـرکت‌های خارجی در داخل تولید داشـته باشند سبب می‌شـود کیفیت در محصولات داخلی هـم افزایش پیدا کند و ضمن تنظیم بازار برای تمام ذائقه‌ها کالا تولید خواهد شـد؛ بنابراین از سال ۹۱ که ایـن انحصار در تولید و بازار سـیگار در کشـور شکسـته شـد، تولیدکنندگان داخلی زیـادی فعال شدند، رقابت ایجاد شد و کیفیت بهبود پیدا کرد.

▣ ظرفیت تولید وجود دارد

تاجدار در پاسـخ به این پرسـش که چرا به اندازه نیـاز بازار، تولید نداریم، گفـت: ظرفیت تولید وجود دارد و می‌توانیم حجم بیشـتری تولید کنیم. سـال ۹۱ حـدود ۳۰ میلیارد نخ سـیگار در کشـور تولید می‌شـد که در کمتر از یک دهه دو برابر شده و آمار سـال گذشته از تولید ۶۳ میلیارد نخ سیگار حکایت دارد.

روند تولید براسـاس نیاز بازار مناسـب اسـت اما سـلیقه‌ها متفـاوت و بخـش خالی بـازار مربوط به محصولات خاص است.

بخشـی از جامعه دنبال برند خاصی هستند که در کشور سـرمایه‌گذاری برای تولید ندارند؛ از این‌رو از طریق قاچاق تامین می‌شوند.

> محمدرضا تاجدار: با توجه به اینکه واردات دخانیات به کشور تقریبا صفر است می‌توان نتیجه گرفت فاصله تولید و نیاز بازار که ۱۲ میلیارد نخ سیگار است به کشور قاچاق می‌شود

صنعت دخانیات در انحصار دولت

در ادامـه آرمان خالقـی، عضـو هیات‌مدیره خانه صنعت، معدن و تجارت درباره چرایی خلأ بازار سیگار به صنعت گفت: صنعت دخانیات سـابقه طولانی در کشـور دارد و زیرساخت‌های آن فراهم است. سال‌ها ایـن صنعت انحصاری در اختیـار دولت بود و تامین توتون از کشـت تا فرآوری و توزیع با نظارت شرکت دخانیات انجام می‌شد.

وی افزود: تولید سـیگار از کشـت توتون تا عرضه در بـازار فرآیند طولانی دارد و بسـیار کاربر اسـت. سال‌ها کشـاورزان زیادی درگیر کشت توتون بودند و محصولات‌شـان تضمینی خریداری می‌شـد اما در ادامه با تغییر رویه و خارج شدن آن از انحصار دولت، سبب شـد با تغییر در الگوی کشـاورزی زمین‌های کشت توتون به محصولات ضروری‌تر اختصاص یابد. در نهایت هم توتون موردنیاز با خارج شـدن ارز، وارد می‌شود.

او ادامه داد: سـال‌ها اسـتان‌های شـمالی کشور، آذربایجان غربی، کردستان، اصفهان و حتی خراسان، قزوین و زنجان کشـت توتون داشـتند. بـا توجه به اقلیم این مناطق، واحدهای مناسب برای نگهداری و فرآوری توتون در این استان‌ها راه‌اندازی شد.

این عضو هیات‌مدیره خانه صنعت، معدن و تجارت گفت: با واگذاری بخشی از شرکت دخانیات به بخش خصوصی این تمرکز از بین رفت و فاصله تولید با نیاز بازار زیاد شد، به‌طوری که درحال‌حاضر نیمی از نیاز بازار سیگار از طریق قاچاق تامین می‌شود.

خالقی در پایـان گفت: با توجه بـه کمبود حدود ۵۰ درصـدی در بـازار رفع ایـن معضـل بـه مدیریـت یکپارچه نیـاز دارد تا فاصله تولیـد و بـازار تقاضـا کـم شود.

> آرمان خالقی: با توجه به کمبود حدود ۵۰ درصدی سیگار در بازار، رفع این معضل به مدیریت یکپارچه نیاز دارد تا فاصله تولید و تقاضا کم شود

سخن پایانی

بنابر گفته کارشناسـان، زمانی تمـام نیاز توتون بازار کشـور از داخل تامین و حتی بخشـی از تولید هم به روسیه صادر می‌شـد. آنچه در گذشته صادر می‌شـد از نوع توتون‌های نه‌چندان مرغوب بود که در روسـیه با اضافه شدن اسـانس‌های گوناگون در قالب سیگار وارد کشور می‌شد. امروز اما با راه‌اندازی کارخانجات تولید سـیگار از سوی بخش خصوصی، تولید سالانه کشور از ۳۰ میلیارد نخ در ابتدای دهه ۹۰ به ۶۳ میلیارد نخ در پایان سـال ۱۴۰۰ رسیده است. این امر حکایت از رشد تولید در کشور دارد. با وجود افزایش بیش از دوبرابری به گفته کارشناسان صنعت همچنان نیمی از بازار تقاضا تامین نیست و این بخش به‌وسـیله واردات غیررسـمی و از طریق قاچاق پوشش داده می‌شود.

بنا بـه نظر دیگر کارشناسـان، ظرفیـت افزایش تولید در کشـور وجود دارد، چراکـه ظرفیت خالی در کارخانجـات فعـال داخلـی و بین‌المللـی فعال در کشـور زیاد اسـت اما آنچه نیاز باقی بازار اسـت مربوط به محصولات خاص بوده که در کشور تولید ندارند.

در این‌باره لازم اسـت شـرکت مادر یا نمایندگی این برندها در ایران حضور داشـته باشند تا با توزیع رسـمی مانـع قاچاق این نوع سـیگارها به کشـور شوند.

قاچاق لوازم یدکی خودرو

دبیـر انجمن تخصصـی صنایـع همگـن نیرومحرکه و قطعه‌سازی خودرو کشور گفت: تعداد قطعات و لوازم یدکی خودرویـی قاچاق موجـود در بازار دو برابـر میزان واردات رسـمی آنها تخمین‌زده می‌شود و این مسئله خطری برای تولید داخل است.

آرش محبی‌نـژاد در گفت‌وگـو بـا خبرخـودرو افـزود: واردکننـدگان قاچاق، نه فقـط هزینه‌های گمرکی، مالیات بـر ارزش‌افزوده و... را پرداخت نمی‌کنند، بلکه با واردکردن قطعات تقلبـی و بی‌کیفیت با جان و مال مردم بازی کرده و سـایر قطعات خودرویی را نیز خـراب می‌کنند و در یک کلام، مخل اقتصاد کلان کشور هستند.

وی تصریح کرد: وزارت صنعت، معدن و تجارت با طراحی سامانه‌ای، شناسـایی و ردیابی کالاهای قاچاق را در برنامه دارد. ایـن طرح در مرحله نخسـت با ۵۵ قلم از اقلام لوازم یدکی خودرو آغاز شـده و انجمن همگن بـا قدرت از این طـرح حمایت خواهد کرد. تا زمانی کـه در حوزه عرضه و تقاضا (فروشـگاه‌ها و مردم) تشخیص کالای قاچاق ممکن نباشد، این معضل به‌طور ریشه‌ای حل نخواهد شد.

محبی‌نـژاد گفـت: بـا اجرایی شـدن طرح شناسـه‌دار کـردن کالاهـا، تولیدکننـدگان داخلـی و همچنیـن واردکنندگان مسـئول کالای واردشـده به بازار هسـتند و چنانچه کالا قاچاق بوده یا بی‌کیفیت باشـد، باید پاسـخگو باشند.

دبیـر انجمن تخصصـی صنایـع همگـن نیرومحرکه و قطعه‌سازی خودرو کشور افزود: با توجه به نصب بارکدهای خـاص و ثبـت اطلاعـات تولیدکننـدگان و واردکنندگان در سـامانه جامـع تجـارت، احتمال کپی شـدن یا جعل برچسب‌های یادشده به حداقل می‌رسد.

یادداشت

وانت‌های دوگانه‌سوز بمب‌های متحرک

محمدجواد شریفی
کارشناس صنعت خودرو

حدود ۴ میلیون و ۷۰۰ هزار خودرو گازسـوز در سراسـر جهان تردد می‌کنند و آرژانتین، برزیل، پاکسـتان و ایتالیا به ترتیب دارای بالاترین آمار خودروهای گازسوز در حال تردد هسـتند. در ایران نیز سابقه اسـتفاده از گاز طبیعی فشرده در خودروها به سـال ۱۳۵۴ برمی‌گردد که با تبدیل ۱۲۰۰ تاکسی در شـیراز آغاز شد و در سال ۱۳۶۲ با تبدیل ۱۲۰۰ تاکسـی دیگر در مشـهد ادامه یافـت. در کل، ایران ۳۴.۱۶ درصد از سهم ناوگان حمل‌ونقل گازسوز در جهان را دارد.

▣ معضلات موجـود در مسیر توسـعه صنعت سی‌ان‌جی

عدم‌توسـعه متوازن: هم‌اکنون عوارض این معضل کاملا آشکار شـده و مصرف‌کنندگان سـی‌ان‌جی بعد از افزایش نـرخ بنزین و گرایش بیشـتر رانندگان به مصرف سـوخت سی‌ان‌جی، به‌شدت با آن دست به گریبان هستند. متاسفانه از سـال ۱۳۸۵ که تعداد خودروهای دوگانه‌سوز اعم از تولید کارخانه‌ای و تبدیل کارگاهی، با سرعت زیادی رو به افزایش گذاشت، توسـعه جایگاه‌های سـی‌ان‌جی با سرعتی بسیار کمتر پیش‌رفت و اکنون به‌جایی رسیده‌ایم که حتی اگر تمام جایگاه‌های به بهره‌برداری رسـیده در کشور نیز فعال باشند به حدود ۸۰۰ جایگاه سـی‌ان‌جی دیگر نیاز داریم. با توجه به شرایط موجود و اینکه بودجه کافی برای توسعه جایگاه‌های سـی‌ان‌جی وجود ندارد، سریع‌ترین و کم‌هزینه‌ترین راهکار بـرای کاهش صف‌هـای طولانی جایگاه‌های سـی‌ان‌جی و نارضایتی‌هـای عمومی به‌وجود آمده، اسـتفاده از حداکثر ظرفیت جایگاه‌های موجود است. عدم‌توسعه کیفی به‌همراه توسعه کمی: عوارض این معضل، هنوز به اندازه مشکل قبلی، آشکار نشـده اما حضور سـی‌ان‌جی در سبد سوخت بخش حمل‌ونقـل به صورت بلندمـدت و پایدار نیازمند توسـعه کیفی به‌ویژه در حوزه خودروهای دوگانه‌سـوز است. توقف تبدیل کارگاهی به‌طور رسمی و توسط مراکز مجاز، استفاده از موتور پایه گازسوز، استفاده از کیت‌های پیشرفته و مخازن سـی‌ان‌جی تمام‌کامپوزیت در تولید کارخانه‌ای، بکارگیری مخازن سـی‌ان‌جی در کف خودرو و آزمایش دوباره مخازن سـی‌ان‌جی خودروها، از جمله مواردی اسـت که در صورت عملی شـدن، مصرف سـی‌ان‌جی را در بین کارشناسـان و مصرف‌کنندگان، قابل دفاع می‌کند.

درباره خودروهای وانت دوگانه‌سوز با توجه به آمار موجود از این خودروها در کشور و نظر به اینکه در صنعت حمل‌ونقل کالا و بار سهم قابل توجه و بسزایی دارند و براساس آمار وزارت صنعت، معدن و تجارت تعداد خودروهای وانت دوگانه‌سـوز تولیدشـده از سـال ۱۳۸۵ تاکنون ۴۵۱.۳۹۵ پیکان وانت، ۴۰.۵۶۱ وانت مـزدا و ۳۳۸.۷۵۹ وانت زامیاد دوگانه‌سـوز بوده و در مجموع حدود ۸۴۰ هزار وانت دوگانه‌سـوز تاکنون تولید و روانه بازار شده؛ می‌توان به آمار قابل توجه حدود یک میلیون دسـتگاه از این نوع خودرو اشـاره کرد که در سطح جاده‌هـا تردد می‌کند. با توجه به طرحی که دیر اما عجولانه، از شهریور ۱۳۹۶ آغاز شـد، مخازن خودروهای دوگانه‌سوز در آزمایشگاه‌های همکار موردتایید اداره استاندارد استان‌ها مورد بازرسـی و تست هیدرواستاتیک قرار می‌گیرند. این مهم براسـاس اسـتاندارد ملـی شـماره ۶۷۹۲ و تحت‌نظر شرکت‌های بازرسـی دارای تاییدیه صلاحیت از مرکز ملی تایید صلاحیت ایران انجام می‌شود. بنابراین با توجه به اینکه مراجعات خودروها به مراکز معاینه فنی اکثرا به اجبار و هنگام نقل‌وانتقال و تعویض پـلاک بوده و یکی از مدارک موردنیاز برگه معاینه فنی اسـت، خودروها باید به مراکز معاینه فنی و پس از آن مراکز تست هیدرواستاتیک مراجعه کنند. با توجه به آمار گردآوری‌شده از آزمایشگاه، موارد بسیار خطرناکی در مخازن خودروهای وانت دوگانه‌سوز مشاهده شده که شامل پوسیدگی شدید و کاهش ضخامت دیوار مخزن می‌شود و هر لحظه امکان انفجار آنها وجود دارد. به‌نظر می‌رسد این اتفاق یعنی پوسـیدگی مخازن در داخل محفظـه به‌دلیل تجمع رطوبت و آب در داخل محفظه بوده است. فاصله بسیار اندک مخزن با کف خودرو باعث پوسـیدگی شدید مخازن و از بین رفتن آنها می‌شـود؛ بنابراین در صورت توجه‌نشـدن به این مهم شاهد بروز فجایعی در این‌باره خواهیم بود. از این‌رو باید از سـوی شرکت‌های خودروساز ابتدا در طراحی پایه مخزن مشـکل رفع و بعد از آن با فراخوان در شبکه نمایندگی‌های آن شرکت‌ها، رفع عیب شود. در پایان بر خود لازم می‌دانم به مهم‌ترین دغدغه مصرف‌کنندگان سی‌ان‌جی درباره امنیت جانی خود و بستگان‌شان، اشـاره‌ای داشته باشم. متاسفانه به‌دلیـل اینکه هنگام نقل‌وانتقال خودروهای دوگانه‌سـوز، مخزن سی‌ان‌جی مورد آزمایش دوباره قرار نمی‌گیرد، گاهی مشاهده‌شـده به‌دلیل برش و جوشـکاری مخزن از سـوی صاحب قبلی و پوسیدگی مخزن طبق توضیحات ارائه‌شده، صاحب جدید خـودرو بدون اطـلاع از وضعیت مخزن و در نخستین سوخت‌گیری دچار حادثه شده و جان خود و احیانا سـایر بستگان آنها از دست رفته اسـت. در این‌باره شایسته است سـتاد مدیریت حمل‌ونقل و سـوخت کشور در اسرع وقت نسـبت به هوشمندسـازی جایگاه‌های سوخت اقدام کنـد و پیشـنهادی را به تصویـب هیات نماینـدگان ویژه رئیس‌جمهوری برسـاند و طی آن، آزمایـش دوباره مخزن سی‌ان‌جی خودروهای دوگانه‌سـوز را از شروط نقل‌وانتقال ایـن خودروها و حتی صدور بیمه‌نامه برای آنها قرار دهد تا از بروز حوادث ناگوار جلوگیری شود.

بررسی نقش مدرن‌سازی فناوری در صنعت دخانیات به کمک دانش‌بنیان‌ها

سیگار بد است اما خودمان باید تولید کنیم

کارشناسان معتقدند صنعت دخانیات ایران سالانه ترابرد اقتصادی بالایی دارد و این ترابرد بالا نیازمند ساماندهی از سوی تولیدکنندگان داخلی است. به گفته مشاور فناوری‌های نوین مدیرعامل شرکت دخانیات ایران، هدف از تولید اقلام دخانی بر پایه دانش و فناوری روز، افزایش مصرف نیست بلکه تسلط به بازار داخلی است. با توجه به اهداف تعیین‌شده قرار است ۳ مورد از مواد اولیه تولید اقلام دخانی تا پایان سال در کشور تولید شود و در آینده‌ای نزدیک از شرکت‌های دانش‌بنیانی که در عرصه دانش مکانیک فعالیت می‌کنند، برای تجهیز، تعمیر و ماشین آلات ساخت این اقلام بهره گرفته شود.

با این محوریت، صمت به بررسی ضرورت مدرن‌سازی فناوری در صنعت دخانیات پرداخته تا به تولیدات کم‌ضرر با بهره‌گیری از نیروی دانش‌بنیان دست یابیم.

عکس: صمت

بسیاری از دانشمندان معتقدند در جهان امروز اقتصاد بدون پشتوانه‌های علم و دانش در عمل رو به اضمحلال است. با توجه به تعریف کلی‌ای که از دانش‌بنیان بودن یک فرآیند ارائه شده، نمی‌توان اقتصاد بدون دانش را متصور شد. در حقیقت اقتصاد بدون دانش تعریفی ندارد. با نگاهی گذرا به اقتصاد صنایع گوناگون تقریبا بیشتر کارشناسان هم‌رأی هستند که دخانیات جزو صنایع پولساز دنیا است و همیشه اقتصادی پویا را به‌دنبال داشته است. حال این پرسش مطرح می‌شود که نقش تولیدات داخلی در بازار این صنعت چقدر پررنگ است؟

سیدمحمدرضا حسینی، مشاور فناوری‌های نوین مدیرعامل شرکت دخانیات ایران در گفت‌وگو با صمت و بااشاره به فرسوده بودن صنعت دخانیات ایران گفت: باتوجه به اینکه صنعت دخانیات کشور فرسوده است، اما ترابرد مالی بالایی دارد و هر ساله میلیاردها میلیارد دلار پول جابه‌جا می‌شود. از آنجایی که پویایی اقتصاد بدون پشتوانه‌های علمی و فناوری ممکن نیست ما راهی جز دانش‌بنیان کردن اقتصاد صنعت دخانیات نداریم. به‌عبارت دیگر، اگر محصولات دخانی در ایران بر پایه دانش تولید نشوند، باید فاتحه این صنعت را بخوانیم و اجازه دهیم شرکت‌های خارجی سود و ضرر بازار دخانیات ایران را تعیین کنند، بنابراین باید تولیدات‌مان را بر مبنای دانش و فناوری به‌روز تولید کنیم تا به اقتصاد دانش‌بنیان در صنعت دخانیات برسیم.

■ تولید ۳ قلم از مواد اولیه سیگار

وی بااشاره به اینکه در ۲ بخش اصلی، دانش و فناوری را در صنعت دخانیات نهادینه و کاربردی کنیم، گفت: نخستین بخش برای کاربرد دانش روز در صنعت دخانیات، تولید مواد اولیه نظیر کاغذ، الیاف، چسب و... است که نزدیک به ۱۳۰ قلم کالا را دربرمی‌گیرد. تاکنون تمامی این اجناس وارداتی بوده و ما هیچ‌یک از این اقلام را در داخل تولید نمی‌کنیم. هدف پایه در این بخش این است که ۴ تا ۵ کالای استراتژیک خود را براساس دانش و فناوری موجود در کشور تولید کنیم تا وابستگی کمتری به واردات داشته باشیم. برهمین مبنا برنامه‌ریزی کردیم که دست‌کم تا پایان امسال، ۳ قلم جنس اساسی و استراتژیک کالاهای دخانی را خودمان تولید کنیم. در این راستا به شرکت‌های دانش‌بنیانی که می‌خواهند این کالاها را تولید کنند، تضمین خرید می‌دهیم تا به تولید آن کالایی که مورد نیاز است، بپردازند.

■ تعمیر و تجهیز ماشین آلات

حسینی بخش دوم مدرن‌سازی فناوری در صنعت دخانیات را منوط به استفاده از آن در ساخت یا تجهیز ماشین‌آلات دانست و گفت: باتوجه به اینکه تنها ۲ شرکت معتبر ایتالیایی و آلمانی در سراسر دنیا بازار ساخت تجهیزات و ماشین‌آلات اقلام دخانی را در اختیار دارند، نمی‌توانیم در سایزهای موردنظر تولید کنیم و همواره در تغییر سایزها با مشکلات عدیده‌ای روبه‌رو هستیم. برهمین اساس خواهان بکارگیری افراد و شرکت‌های دانش‌بنیانی هستیم که در حوزه مکانیک فعالیت می‌کنند تا بتوانند با بکارگیری فناوری، مشکلات تولید را در بخش تجهیز، تعمیر و نگهداری ماشین‌آلات ساخت اقلام دخانی تا حد زیادی مرتفع کنند. هدف تولید، اقلام دخانی با سایزهای مورد پسند بازار ایرانی است، همچنین در تلاش هستیم که موفق به ساخت ماشین تولید سیگار ملی شویم.

■ هدف بازار است، نه مصرف بیشتر

باتوجه به موارد گفته‌شده شاید این ابهام به‌وجود آید که شرکت دخانیات ایران در تلاش است با استفاده از دانش و فناوری افراد و شرکت‌های دانش‌بنیان تولید و مصرف استعمال دخانیات را افزایش دهد.

حسینی باتاکید بر اینکه هدف به‌دست گرفتن بازار داخلی است، گفت: واضح است که استعمال سیگار و دیگر اقلام دخانی عملی زشت و نادرست در جامعه محسوب می‌شود، اما چون برای بعضی این امر نیاز محسوب می‌شود، درصد زیادی از مردم خواهان خرید و مصرف آن هستند؛ به‌همین دلیل کالاهای دخانی در زمره کالاهای خاص قرار می‌گیرند. هدف شرکت دخانیات ایران این نیست که مصرف بالا رود بلکه هدف این است که تولید داخلی با بهره‌گیری از دانش روز افزایش پیدا کند تا بازار را از آن خود کنیم.

■ قبح سیگار نباید در جامعه شکسته شود

آمارهای منتشرشده حاکی از آن است که شمار گرایش نوجوانان به استعمال دخانیات افزایش یافته است و سن مصرف سیگار در بین این افراد به ۱۳ سال رسیده است. حسینی بااشاره به تولید سیگار برمبنای طیف سنی گفت: به‌طور کلی استعمال سیگار برای هر طیف سنی به‌ویژه در میان جوانان و نوجوانان عملی قبیح است و نباید از زشتی آن در جامعه کاسته شود. حال اگر ما بخواهیم در تولید اقلام دخانی از عناوینی چون سیگار برای نوجوانان استفاده کنیم در عمل رفتار این افراد را تایید کرده‌ایم، به‌همین دلیل تولید سیگار برای نوجوانان تبعات اجتماعی دارد. در هر شرایط سیگار مضر است و کشیدن آن توصیه نمی‌شود. ما باید سیگار کم‌ضررتری را برای آحاد جامعه تولید کنیم؛ چه فردی که سال‌های متمادی است که به استعمال سیگار می‌پردازد، چه فردی که در ابتدای این مسیر است، اما می‌توان چنین ادعایی داشت که توانایی تولید سیگار کم‌ضررتر ایرانی را داریم؛ سیگارهایی که از توتون سالم‌تری ساخته شده‌اند و آسیب کمتری به بدن می‌رسانند.

وی افزود: لازم است در سلامت کردن این اقلام از هیچ تلاشی دریغ نکنیم، اما همواره به زشت و ناپسند بودن این عمل هم تاکید داریم. اگر ما تولید اقلام دخانی را در اختیار نگیریم، در این شرایط شرکت‌های خارجی بازار کشور را به‌دست می‌گیرند و این عمل علاوه بر ضررهای اقتصادی، آسیب در بخش سلامت جامعه را هم در پی دارد.

■ مدعیان تولید سیگار کم‌ضرر زیاد هستند

این کارشناس گفت: در حال حاضر فناوری جدیدی در کاهش نیکوتین و قطران سیگار (خطرناک‌ترین ماده شیمیایی موجود در دود سیگار) در اختیار نداریم و به‌دنبال این هستیم که سیگارهایی با نیکوتین و قطران پایین تولید کنیم. تاکنون ادعاهای زیادی از سوی برخی شرکت‌ها مبنی بر تولید سیگارهای خاص که ضرر بسیار کمتری دارند، شنیده‌ایم؛ این ادعاها نه‌تنها در ایران بلکه در سراسر دنیا به‌فراوانی یافت می‌شود، اما درصد بسیار کمی از آنها موفق به ساخت چنین اقلام دخانی شده‌اند که ضرر بسیار کمی داشته باشد. تاکنون شرکت‌های مطرح در دنیا این تجربه را داشته‌اند که سیگارهای با ضرر بسیار کمتر تولید کنند که حاصل چندین سال فعالیت و تلاش بوده است، چرا که تولید سیگارهای کم‌ضرر فرآیندی بسیار طولانی را می‌طلبد، به‌همین دلیل نمی‌توان ادعاهای مبنی بر تولید چنین محصولاتی را پذیرفت و باید به‌دقت مورد ارزیابی و بازبینی قرار گیرد.

■ تولید فیلترهای نانو برای جذب کمتر سیگار و قلیان

در ادامه با میلاد والا، صاحب یک شرکت دانش‌بنیان در عرصه نانوفناوری درباره تولید فیلترهای نانو برای استعمال سیگار و قلیان گفت‌وگو کردیم. وی به صمت گفت: فیلتر قلیان نانوفیل حاوی نانوذرات به‌منظور کاهش ترکیبات مضر دود تنباکو و نانوذرات نقره به‌منظور کاربرد آنتی‌باکتریال در برابر باکتری‌های منتقل‌شده از شلنگ قلیان است.

این وسیله به‌عنوان دهنی قلیان قابل مصرف بوده و نزدیک به ۷۰ تا ۹۰ درصد مواد مضر توتون و تنباکو را به خود جذب می‌کند.

وی بااشاره به مزیت‌های این فیلترها گفت: براساس آزمون‌های انجام‌شده توسط شرکت دخانیات، این فیلترنانویی قلیان می‌تواند بخش قابل توجهی از آلودگی‌های ناشی از مواد سمی و آلاینده‌های موجود در هوا را فیلتر کند و میزان جذب آن نسبت به فیلترهای رایج بسیار بیشتر است. علاوه بر این دهانه فیلترها با مواد آنتی‌باکتریال آغشته شده که در کاهش خطر انتقال بیماری‌های واگیر موثر است.

والا گفت: این فیترها لذتی را که افراد از استعمال دخانیات می‌برند، نمی‌کاهد و تنها خاصیت بهداشتی دارند و علاوه بر کشورهای حاشیه خلیج‌فارس به اروپا نیز صادر و بازخورد خوبی از سوی این کشورها دریافت کردیم.

سخن پایانی

باتوجه به موارد یادشده، صنعت دخانیات ایران به فرسودگی مبتلاست و برای رفع این معضل در گام نخست نیازمند این هستیم تا مانند تمام صنایع دیگر به این صنعت هم نگرش دقیق داشته باشیم؛ هرچند نباید از زشتی استعمال آن کاست، اما تا زمانی که تولیدات داخلی نقش پررنگی در بازار اقلام دخانی کشور نداشته باشند، با جولان محصولات خارجی مواجهیم که علاوه بر ضررهای اقتصادی، بر سلامت جامعه هم تاثیر دارند.

آگهی مناقصه عمومی شماره ۴۰۱/ص/۶

عنوان مناقصه: نگهبانی و حفاظت پیرامونی شهرک صنعتی کاسپین

۱ - نام و نشانی مناقصه‌گذار: شرکت خدماتی شهرک صنعتی کاسپین کیلومتر ۲۵ اتوبان قزوین - تهران تلفن تماس ۰۲۸۳۲۸۴۸۱۱۲

۲- نوع مناقصه: مناقصه عمومی یک مرحله‌ای

۳ - محل خرید اسناد و تسلیم پیشنهادات: دبیر خانه شرکت خدماتی. واریز مبلغ ۲۰۰۰۰۰۰ ریال به شماره حساب ۲۱۵۲۰۴۸۵۹۱ نزد بانک تجارت شعبه کاسپین

۴ - مهلت خرید اسناد: از روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۱۷ تا روز پنجشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۲۲

۵- مهلت تسلیم پیشنهادات: تا پایان وقت اداری روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۲۴

۶ - تاریخ و محل گشایش پیشنهادات: دفتر شرکت خدماتی کاسپین ساعت ۱۴ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۲۶

۷ - مبلغ بر آورد اولیه: ۱۶/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال

۸ - مدت قرارداد: ۱۲ ماه

۹ - محل پروژه: شهرک صنعتی کاسپین واقع در کیلومتر ۲۵ اتوبان قزوین - تهران

روابط عمومی شرکت خدماتی شهرک صنعتی کاسپین

آگهی مناقصه عمومی کد آگهی ۹ - ۱۴۰۱

سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهری شهرداری کرج در نظر دارد نسبت خرید، حمل و تخلیه کفپوش بتنی مورد نیاز پروژه حاشیه رودخانه کرج بصورت مناقصه عمومی به اشخاص حقوقی اقدام نماید.

ردیف	موضوع مناقصه	مبلغ اولیه ریال
۱	خرید ، حمل و تخلیه کفپوش بتنی مورد نیاز پروژه حاشیه رودخانه کرج	۱۳/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰

۱- متقاضی موظف است جهت اخذ مدارک شرکت در مناقصه عمومی به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد ایران) به آدرس سایت https://www.setadiran.ir مراجعه نماید.

۲- شرایط متقاضی:

۲-۱- اشخاص حقوقی: اساسنامه شرکت - آگهی تاسیس و آگهی آخرین تغییرات روزنامه رسمی - سایر مدارک ثبتی - کد اقتصادی - ایمنی و گواهی ارزش‌افزوده (قبل از انعقاد قرارداد ارائه نمایند در غیر این‌صورت سپرده شرکت در مناقصه به نفع سازمان ضبط خواهد شد) اساسنامه مرتبط با مجوز تولید یا بهره‌برداری الزامی می‌باشد.

۳- سپرده شرکت در مناقصه به مبلغ ۶۷۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال به یکی از روش‌های ذیل ارائه گردد:

- ضمانتنامه بانکی معادل مبلغ فوق، که به مدت سه ماه اعتبار داشته و قابل تمدید باشد. (شناسه ملی ۱۴۰۰۰۲۸۷۹۴۲ ، کد اقتصادی ۴۱۱۳۶۷۷۵۹۹۱۷، کد پستی ۳۱۳۴۸۵۱۹۶۵)

- واریز فیش نقدی به مبلغ فوق به حساب شماره ۱۰۰۱۰۰۱۰۰۱۳۱ بانک شهر

۴- مبلغ ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال بابت هزینه خرید اسناد مناقصه ازطریق درگاه سامانه به حساب شماره ۷۰۰۸۲۴۱۲۶۳۹۸ بانک شهر

۵- برندگان نفر اول و دوم مناقصه هرگاه حاضر به انعقاد قرارداد نباشند سپرده آنان به ترتیب ضبط خواهد شد.

۶- سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهری شهرداری کرج در رد یا قبول پیشنهادات مختار است.

۷- هزینه چاپ آگهی به عهده برنده مناقصه می‌باشد.

۸- سایر اطلاعات و جزئیات در اسناد مناقصه مندرج شده است.

۹- مالیات بر ارزش‌افزوده مطابق قوانین در صورت شمول محاسبه خواهد گردید.

۱۰- مبلغ ۱۰٪ کل پیشنهادی وجه نقد یا ضمانتنامه بانکی به‌عنوان سپرده حسن انجام تعهدات از برنده اخذ خواهد شد.

* مبلغ ۳/۲۴۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال ۳۰٪ تهاتری و مبلغ ۷/۵۶۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال ۷۰٪ نقدی والباقی مبلغ ۲/۷۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال به صورت ۳۰٪ تهاتری و ۷۰٪ نقدی درصورت آزادسازی ذیحسابی مجدد تامین اعتبار خواهد گردید.

۱۱- تاریخ انتشار در سامانه از مورخ ۱۴۰۱/۲/۱۴ به مدت ۲ روز.

۱۲- مهلت زمانی دریافت اسناد درسایت تا ساعت ۱۴:۳۰ مورخ ۱۴۰۱/۲/۱۹

۱۳- مهلت زمانی بارگذاری مستندات تا ساعت ۱۴:۳۰ مورخ ۱۴۰۱/۲/۳۱

۱۴- زمان بازگشایی در سایت ساعت ۱۰ صبح مورخ ۱۴۰۱/۳/۱

امور قراردادها و روابط عمومی سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهری شهرداری کرج

آگهی دعوت به مجمع عمومی عادی سالیانه

شرکت ساختمانی و تاسیساتی بهساز جنوب (سهامی خاص) به شماره ثبت ۴۷۴ مورخ ۱۳۶۲/۱۲/۲۴ و شناسه ملی ۱۰۵۰۰۰۲۶۱۹۲

بدینوسیله از کلیه سهامداران محترم و یا نمایندگان قانونی دعوت به عمل می‌آید در جلسه **مجمع عمومی عادی سالیانه شرکت ساختمانی و تاسیساتی بهساز جنوب** که به شرح زیر برگزار می‌گردد، حضور بهم رسانند.

■ دستور جلسه:

۱- انتخاب اعضای هیات‌مدیره جدید

۲- تعیین صاحبان امضاء مجاز شرکت

۳- انتخاب بازرس

۴- انتخاب روزنامه کثیرالانتشار

زمان: دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۲۶ ساعت ۰۸:۰۰ صبح

مکان: دفتر مرکزی شرکت بهساز جنوب، راهدان خیابان دانشگاه روبروی ثبت احوال

شرکت ساختمانی و تاسیساتی بهساز جنوب (سهامی خاص)

دعوت به همکاری

تعدادی *نیروی انسانی مسلط به روابط عمومی، بازاریابی و جذب آگهی‌های تبلیغاتی و مطبوعاتی* را برای فعالیت در یک هولدینگ رسانه‌ای به همکاری دعوت می‌کنیم.

■ شرایط عمومی:

- داشتن حداقل مدرک تحصیلی کارشناسی ترجیحاً مرتبط
- داشتن حسن رفتار و روابط عمومی مناسب
- داشتن انگیزه و علاقه کافی برای تلاش و فعالیت موثر
- داشتن تجربه، آموزش‌پذیری و جدیت در اجرای امور محوله

علاقه‌مندان می‌توانند رزومه خود را به آدرس موسسه مطبوعاتی صمت pr.smtnews@gmail.com ارسال و سؤالات احتمالی خود را از طریق تلفن ۸۸۱۰۵۳۰۶ پیگیری نمایند.

www.Gostaresh.news

آخرین اخبار و تازه‌ترین تحلیل‌ها را در پایگاه خبری «گسترش نیوز» دنبال کنید

نگاهی به بازار فولاد از دریچه جنگ در اروپای شرقی

خواب جنگ برای بازار فولاد ایران

مرضیه احقاقی: **تجاوز نظامی روسیه به خاک اوکراین در ۲ ماه گذشته، زمینه رشد قابل‌توجه بهای کامودیتی‌های فلزی را در بازارهای جهانی فراهم کرده است. رشد قابل‌توجه بهای انرژی و اختلال در روند عرضه برخی از مواد اولیه، دلایل اصلی رشد قیمت این کامودیتی‌ها در سطح بین‌المللی است. روسیه و اوکراین جزو تولیدکنندگان بزرگ فولاد به‌شمار می‌روند؛ بنابراین تنش‌های یادشده در منطقه اروپای شرقی، تاثیر بسزایی بر عملکرد تولید و تجارت فولاد داشته و بازار خریدوفروش این فلز استراتژیک را تحت‌تاثیر قرار داده است. به‌دنبال حمله روسیه به خاک اوکراین، صادرات فولاد اوکراین متوقف شد. این کشور نقش اساسی در تامین فولاد اروپا بر عهده دارد؛ بنابراین در سایه جنگ و با برهم خوردن روند عرضه و تقاضا، شاهد رشد قابل‌توجه بهای فولاد در بازارهای جهانی بودیم. بدین‌ترتیب فرصتی برای سایر فولادسازان بزرگ جهان در راستای تامین نیاز بازارهای جهانی پدید آمد. ایران نیز می‌توانست سهمی از این بازارها را از آن خود کند اما تداوم تحریم و محدودیت در تعاملات بین‌المللی میان ایران و سایر کشورها و عکس‌العمل کُند نسبت به این شرایط، مانع استفاده از این فرصت شده، به‌ویژه آنکه روند صعودی قیمت فولاد ادامه‌دار نبوده است. در واقع فولادسازان روسیه که در شرایط تحریمی قرار گرفته‌اند، حاضر به فروش فولاد خود با نرخی کمتر از میانگین قیمت جهانی هستند. دامپینگ فولاد توسط روسیه، یکی از مهم‌ترین موانع تداوم صعود قیمت فولاد در بازارهای جهانی است که حتی می‌تواند به ضرر فولادسازان ایرانی نیز منجر شود.**

عکس: آیدا فریدی

ایران، بازنده اقتصادی تنش در اروپای شرقی

کیوان جعفری‌طهرانی، کارشناس ارشد بین‌الملل در گفت‌وگو با صمت درباره تنش در اروپای شرقی و تاثیر آن بر بازار فولاد جهان گفت: پس از حمله نظامی روسیه به خاک اوکراین، بسیاری از کشورهای اروپایی و امریکا و... اقدام به وضع تحریم علیه روسیه کردند. روسیه جزو تولیدکنندگان بزرگ فولاد جهان است که بخش مهمی از تولید خود را روانه بازارهای جهانی می‌کند؛ بنابراین این انتظار می‌رفت که شرایط جنگی و تداوم تنش در اروپای شرقی بر بازار کالاهای گوناگون ازجمله فولاد اثرگذار باشد. در چنین شرایطی، روسیه اقدام به دامپینگ قیمتی در روند فروش محصولات فولادی خود و تداوم فروش آنها در بازارهای جهانی همزمان با محدودیت‌های بین‌المللی کرده است. این دامپینگ قیمتی زمینه افت بهای فروش فولاد را به‌ویژه در ماه دوم جنگ فراهم کرد.

در همین حال، چین برخی از محصولات فولادی روسیه را خریداری و اقدام به صادرات مجدد آن به‌نام خود کرده است. این روند به‌صورت «سوآپ» اتفاق افتاد، به‌صورتی که محصولات فولادی روسیه را برای بازارهای خاص خود خریداری و نسبت به صادرات محصولات فولاد تولیدی خود به سایر بازارهای بین‌المللی اقدام کرد و همچنان این روش معاملاتی سوآپ بین روسیه و چین ادامه دارد. در حال حاضر روسیه خود را برای یکی، دو ماه آینده و تداوم صادرات فولاد آماده نگه داشته است.

▣ حذف اوکراین از بازار فولاد

این کارشناس ارشد بازار بین‌الملل درباره پیش‌بینی آینده بازار فولاد گفت: آینده این بازار بستگی به شرایط جنگ میان روسیه و اوکراین دارد. اکنون در سومین ماه حمله نظامی روسیه به اوکراین قرار داریم. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که روسیه و اوکراین جزو کشورهای مهم تولیدکننده فولاد در منطقه سی‌آی‌اس هستند و جزو کشورهای مطرح در صادرات مواد اولیه از جمله سنگ آهن و زغال‌سنگ به‌شمار می‌روند. نکته حائز اهمیت این است که بیشترین حجم صادرات این کشورها قبل از آغاز جنگ به مقصد اروپا بوده است. در حال حاضر، خلأ وجود این ۲ کشور در بازار، به‌ویژه خلأ حضور اوکراین در بازار جهانی، احساس می‌شود. به‌ویژه آنکه روسیه بخش قابل‌توجهی از زیرساخت‌های اوکراین را تخریب کرده و به روایتی روزانه یک میلیارد دلار به زیرساخت‌های این کشور آسیب وارد می‌کند؛ بنابراین پس از پایان جنگ، بازگشت اوکراین به روند رشد و توسعه اقتصادی سابق، زمان‌بر خواهد بود. در همین حال با توجه به آنکه بنادر این کشور تحت‌تاثیر جنگ قرار گرفته‌اند، این تنش بر میزان صادرات اوکراین اثرگذار خواهد بود.

وی افزود: در این میان، تاثیر جنگ بر عملکرد صادراتی روسیه متفاوت است، چراکه این کشور از سوی اوکراین موردحمله نظامی یا پرتاب موشک و... قرار نگرفته و بدین‌ترتیب زیرساخت‌های این کشور حفظ شده است. تنها تحریم‌های بین‌المللی، مانعی در مسیر فعالیت این کشور ایجاد کرده است. در چنین شرایطی، همان‌طور که پیش‌تر اشاره شد، روسیه به‌دنبال آن است تا با دامپینگ قیمتی به فروش محصولات خود در بازارهای جهانی ادامه دهد.

جعفری‌طهرانی افزود: چنانچه این جنگ ادامه یابد، روند کاهش قیمت و نبودتوازن میان عرضه و تقاضا در بازار فولاد ادامه خواهد یافت و وضعیت بحرانی‌تر خواهد شد. وی خاطرنشان کرد: همزمان با این جنگ، شاهد درگیری مجدد چین در مقام بزرگ‌ترین تولیدکننده و مصرف‌کننده فولاد جهان با همه‌گیری ویروس کرونا هستیم. این پاندمی بر روند حمل‌ونقل درون‌شهری، برون‌شهری و همچنین جابه‌جایی بار از بنادر این کشور اثرگذار بوده است. در چنین شرایطی، فولادسازان چینی تحت‌تاثیر شرایط قرنطینه، برای تامین مواد اولیه موردنیاز خود با مشکل روبه‌رو شده‌اند. در همین حال، انتقال محصول نهایی به بنادر این کشور نیز با چالش‌های جدی مواجه شده است. بسیاری از کشتی‌هایی که برای واردات یا صادرات کالا به بنادر اصلی این کشور و به‌ویژه بندر شانگهای مراجعه کرده‌اند، در یک صف طولانی قرار گرفته‌اند و گاها تا چند هفته در لنگرگاه منتظر پهلوگیری هستند. این موضوع روند تولید فولاد چین و صادرات آن را به شکل منفی تحت‌تاثیر قرار داده است. بدون تردید تداوم جنگ میان روسیه و اوکراین موجب می‌شود نبود توازن در بازار فولاد پابرجا باشد و حتی شدت بگیرد. همزمانی این جنگ با کاهش حضور فولاد چین در بازار جهانی، در ظاهر زمینه افزایش قیمت فولاد را در بازار جهانی فراهم می‌کند. هرچند دامپینگ فولاد روسیه از رشد بیشتر قیمت فولاد جلوگیری خواهد کرد.

وی افزود: بدین‌ترتیب بازار به ۲ قطب تبدیل و کاهش قیمت محصولات فولادی در بازار منطقه اروپا و خاورمیانه نمایان خواهد شد. افزایش احتمالی قیمت فولاد نیز تحت‌تاثیر کاهش فروش چین، در خاور دور، نمایان می‌شود. البته چین در این مدت اقدام به صادرات مجدد محصولات فولادی روسیه کرده؛ بنابراین بازار جهانی بسیار کوچک است و نبودتوازن در یک منطقه بر میزان عرضه و تقاضا در سایر مناطق، اثرگذار خواهد بود.

جعفری‌طهرانی در ادامه و درباره تاثیر این جنگ بر صادرات محصولات فولادی ایران، گفت: تداوم جنگ در اروپای شرقی بر صادرات فولاد ایران هم اثرگذار بوده است. در واقع روند قیمتی فولاد در ۳ منطقه چین، سی‌آی‌اس و هندوستان بر عملکرد صنعت فولاد ایران تاثیرگذار است. قیمت فولاد هند همواره از بهای فروش فولاد ایران و قیمت فولاد سی‌آی‌اس نیز از بهای فروش فولاد ایران بالاتر بوده اما در مواردی از قیمت فولاد هند کمتر است. چین همچنان محصولات فولادی خود را با نرخ بالاتر از ایران و پایین‌تر از منطقه سی‌آی‌اس و هند به فروش می‌رساند. در حال حاضر حتی هندوستان نیز ناچارشده بهای فروش فولاد خود را کاهش دهد. در همین حال، در هفته‌های گذشته شاهد افت بهای آهن قراضه بوده‌ایم. این موضوع موجب می‌شود قیمت فولاد ایران در بازارهای جهانی کاهش یابد. بنابراین افت ۱۰ تا ۱۵ درصدی قیمت صادراتی فولاد ایران به‌تنهایی به‌دلیل وضع عوارض صادراتی نیست، به‌ویژه آنکه وضع عوارض صادراتی هم به شکل پلکانی در حال کاهش است. بنابراین باید این‌طور نتیجه گرفت که سیاست دامپینگ قیمتی فولاد روسیه، زمینه کاهش قیمت فولاد صادراتی ایران را هم فراهم کرده است.

▣ شناسایی سیگنال‌های بازار

این کارشناس ارشد بازار بین‌الملل گفت: صادرات و افزایش آن اهمیت ویژه‌ای در عملکرد صنایع دارد؛ بنابراین انتظار می‌رود از هر فرصتی برای افزایش سطح صادرات محصولات گوناگون استفاده شود. از ایران نیز انتظار می‌رود از فرصت‌های به‌دست‌آمده برای ارتقای فروش محصولات خود در بازار جهانی بهره بگیرد؛ هرچند این هدف در واقعیت محقق نمی‌شود.

وی با اشاره مجدد به آغاز جنگ و حمله نظامی روسیه به اوکراین، اظهار کرد: این جنگ ماندگار نخواهد بود. ابتدا گمان می‌رفت این جنگ ظرف مدت‌زمان کوتاهی پایان یابد اما پس از آنکه حمایت ناکافی کشورهای غربی در قبال جنگ و تحریم‌های محدود در قبال این کشور، مشاهده شد، نظرات و دیدگاه‌ها تغییر کرد. به‌عنوان مثال، کشورهای اروپایی اقدام به وضع تحریم علیه روسیه کرده‌اند اما این محدودیت‌ها کافی نبوده است. شرکت ایرباس چندی پیش درخواست کرد روی صادرات تیتانیوم از روسیه تحریم اعمال نشود، چراکه این اقدام بر قیمت تمام‌شده تولید در این مجموعه هواپیمایی اروپایی اثرگذار خواهد بود. در واقع در شرایطی که شرکت‌های بزرگ به‌صورت سلیقه‌ای و جزیره‌ای در روند اعمال تحریم علیه روسیه اعمال‌نفوذ می‌کنند، روسیه بیش از پیش گستاخ می‌شود. در چنین شرایطی، حتی این احتمال می‌رود که جنگ موردبحث برای یک بازه زمانی ۶ ماهه ادامه یابد. اما تداوم بیشتر جنگ، خطرناک خواهد بود، چراکه اثرات آن بر بازارهای کالایی ماندگار خواهد شد.

جعفری‌طهرانی گفت: در هر صورت باید از فرصت به‌دست‌آمده نهایت استفاده را ببریم، چراکه به محض آنکه این جنگ تمام شود، قیمت‌ها به حالت قبل از جنگ بازمی‌گردد و همزمان باید منتظر صادرات بیشتر روسیه هم باشیم.

فراموش نکنید با شروع جنگ قیمت فولاد و مواد اولیه به‌شدت بالا رفت اما در ماه دوم، قیمت‌ها تعدیل شدند؛ بنابراین باید از این فرصت استفاده و زمینه فروش بیشتر فولاد ایران را در بازارهای جهانی فراهم کنیم.

افت صادرات با وقوع جنگ

سعید برزگر، کارشناس بازار کالایی در گفت‌وگو با صمت درباره تاثیر حمله نظامی روسیه به خاک اوکراین بر بازار فولاد جهان، گفت: اوکراین در جایگاه سیزدهمین تولیدکننده بزرگ فولاد جهان قرار دارد. میزان تولید فولاد این کشور در سال گذشته میلادی حدود ۲۱ میلیون و ۴۰۰ هزار تن بوده که از این میزان، حدود ۸۰ درصد آن صادر شده است. کشورهای منطقه خاورمیانه، ترکیه، اتحادیه اروپا، افریقا و قاره امریکا مقاصد اصلی فولاد صادراتی اوکراین بودند و حال با بروز جنگ در این منطقه، کشورهای یادشده با کاهش عرضه فولاد روبه‌رو خواهند شد. در چنین شرایطی، کشورهایی همچون ترکیه یا چین به‌دنبال تامین کسری عرضه فولاد در بازار جهانی هستند. ایران نیز می‌توانست یکی از گزینه‌های اصلی برای تامین بازار جهانی فولاد در موقعیت کنونی باشد اما تحریم و نبود سیاستی داخلی برای استفاده از چنین فرصت‌های ویژه‌ای، مانع آن شده است.وی درباره روند تولید فولاد اوکراین در پی حمله نظامی روسیه به این کشور گفت: تهاجم یادشده شوک بی‌سابقه‌ای بر صنعت فولاد اوکراین وارد کرد. اغلب کارخانه‌های فولاد اوکراین فعالیت خود را به حالت تعلیق درآورده و تجهیزات را در حالت حفاظت گرم قرار دادند. در حال حاضر ۹۰ درصد ظرفیت‌های فعال در زنجیره آهن و فولاد اوکراین به حالت تعلیق درآمده؛ بنابراین حتی در صورت توقف جنگ، آغاز به کار مجدد در این بخش زمان‌بر خواهد بود.

برزگر افزود: با وجود آنکه تهاجم نظامی در خاک اوکراین ادامه دارد و به خاک روسیه کشیده نشده اما این تنش بر روند فولادسازی روسیه نیز اثرگذار بوده است. به‌دنبال اعمال تحریم‌های جدی علیه مالکان شرکت‌های بزرگ روسی و همچنین به علت مشکلات تسویه مالی، حمل‌ونقل تجاری و...، صادرات فولاد روسیه افت قابل‌توجهی داشته است. این روند کاهشی صادرات فولاد از سوی روسیه و اوکراین زمینه رشد قیمت فولاد را در بازارهای جهانی به‌ویژه در یک ماه نخست پس از آغاز این جنگ را فراهم کرد. با این وجود این پایان کار نیست، چراکه فولادسازان روسی با هدف دورزدن تحریم‌ها اقدام به فروش محصولات خود با قیمت ارزان در بازار بین‌المللی کرده‌اند. همین موضوع نیز خود زمینه بر هم خوردن بازارها و افت محسوس قیمت فولاد را فراهم کرده است.

سخن پایانی

پس از حمله نظامی روسیه به خاک اوکراین شاهد رشد قابل‌توجه بهای فولاد در بازارهای جهانی بودیم اما این روند رو به رشد قیمتی ادامه‌دار نبود. در همین حال امید می‌رود این جنگ آن‌قدرها هم ادامه‌دار نباشد. همزمان پیش‌بینی می‌شود پس از پایان جنگ روسیه و اوکراین، قیمت بسیاری از کالاها به قبل از شروع این تنش بازگردد؛ بنابراین ایران به‌عنوان یکی از تولیدکنندگان فولاد باید از فرصت پیش‌رو برای ارتقای سطح نفوذ خود در بازارهای جهانی استفاده کند.

آگهی مزایده شماره ۱-۳۷-۱۴۰۱

نوبت دوم
شناسه ۱۲۱۰۰۰۵

اداره کل راه‌آهن خراسان در نظر دارد شرح بند دو/۲ را از طریق برگزاری مزایده به متقاضی واجد شرایط واگذار نماید.

متقاضیان واجد شرایط جهت شرکت در مزایده می‌بایست در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به نشانی www.setadiran.ir ثبت‌نام و پس از اخذ گواهی امضاء الکترونیکی نسبت به دریافت اسناد از طریق سامانه مذکور اقدام نمایند. لازم به ذکر است کلیه مراحل برگزاری مزایده از فراخوان تا انتخاب برنده از طریق سایت مزبور انجام می‌گردد.

۱- **نام سازمان مزایده‌گزار:** اداره کل راه‌آهن خراسان

۲- **شرح مختصر موضوع مزایده:** فروش چوب‌های خشک مازاد حاصل از هرس و قطاعی در ایستگاه‌های مشهد - نیشابور - نقاب - سبزوار و فردوس

۳- **مهلت خرید اسناد مزایده:** تا ساعت ۱۴:۳۰ روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۲۰

۴- شایان ذکر است دریافت اسناد و ارائه آن صرفاً می‌بایست از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) صورت پذیرد و شرکت‌کنندگانی در صورت تمایل، مجاز به خرید حضوری اسناد می‌باشند که قبلا در سامانه مذکور ثبت‌نام و اسناد را آپلود نموده‌اند.

۵- **قیمت اسناد مزایده و نحوه واریز وجه:** مبلغ ۱،۰۰۰،۰۰۰ (یک میلیون) ریال به شماره حساب IR ۷۱۰۱۰۰۰۰۴۰۰۱۰۶۴۰۰۴۰۵۷۴۷ با شناسه واریز ۲۱۵۰۶۴۰۶۰۲۸۰۵۰۰۸۸۵۱۳۲۳۱۰۰۰۸۰۰۰ به نام تمرکز درآمد راه‌آهن. ضمنا واریزی از طریق سامانه ستاد می‌بایست انجام پذیرد.

۶- مزایده از طریق پایگاه ملی اطلاع‌رسانی مناقصات http:/iets.mporg.ir نیز اطلاع‌رسانی می‌گردد.

۷- **مهلت ارائه پیشنهاد:** شرکت‌کنندگان در مزایده می‌بایست پیشنهادات ارائه شده در پاکات «ب» و «ج» را همراه با پاکت «الف» تا ساعت ۱۴:۳۰ روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۳۱ - در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به آدرس www.setadiran.ir بارگذاری نمایند.

۸- کلیه شرکت‌کنندگان در مزایده مکلف و متعهد به ارائه فیزیکی پاکت (الف) تا ساعت ۱۴:۳۰ روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۳۱ به آدرس ذیل می‌باشند.

محل ارائه پاکت (الف) به صورت فیزیکی: چهارراه راه‌آهن - حوزه معاونت توسعه مدیریت و منابع - دبیرخانه اداره کل راه‌آهن خراسان

۹- **زمان بازگشایی پاکات مزایده:** ساعت ۱۰:۳۰ روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۰۳

۱۰- **نوع و مبلغ یا درصد تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار:** مبلغ ۱۹،۵۶۰،۰۰۰ (نوزده میلیون و پانصد و شصت هزار) ریال مطابق با تضامین معتبر مندرج در آیین‌نامه تضمین معاملات دولتی موضوع مصوبه شماره ۱۲۳۴۰۲/ت ۵۰۶۵۹هـ مورخ ۹۴/۰۹/۲۲ هیات محترم وزیران، در صورت واریز نقد شماره حساب IR ۲۹۰۱۰۰۰۰۴۰۰۱۰۶۴۰۰۶۳۷۲۶۴۲۴ با شناسه واریز ۹۸۴۲۸۰۵۰۰۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ نزد بانک مرکزی اعلام می‌گردد.

تذکر: به درخواست مزایده‌گزار ضمانتنامه شرکت در فرآیند ارجاع کار لازم است به مدت سه ماه دیگر قابلیت تمدید داشته باشد.

۱۱- مبلغ پایه مزایده: طبق نظریه کارشناسی درج شده در اسناد مزایده به مبلغ ۳۹۱،۲۰۰،۰۰۰ ریال.

۱۲- هزینه کارشناس رسمی دادگستری به مبلغ ۵،۰۰۰،۰۰۰ (پنج میلیون) ریال به عهده برنده مزایده است.

۱۳- هزینه دو نوبت آگهی روزنامه به عهده برنده مزایده است.

اداره کل راه‌آهن خراسان

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۲/۱۱ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۲/۱۴

آگهی مناقصه شماره ۱-۱۴۰۱

نوبت اول

مناقصه‌گزار: شرکت توزیع نیروی برق سیستان و بلوچستان
نوع مناقصه: عمومی دومرحله‌ای
موضوع مناقصه: عبارت است از خرید انواع تابلوی توزیع بشرح جدول ذیل (تحویل در انبار فروشنده)

ردیف	شرح کالا	واحد	تعداد
۱	تابلوی توزیع ۲۵۰ آمپر	دستگاه	۱۵۰
۲	تابلوی توزیع ۴۰۰ آمپر	دستگاه	۱۰۰
۳	تابلوی توزیع ۶۳۰ آمپر	دستگاه	۵۰

زمان، مهلت، مبلغ و نحوه دریافت اسناد مناقصه: متقاضیان می‌توانند ازتاریخ ۱۴۰۱/۰۲/۱۷ لغایت ۱۴۰۱/۰۲/۲۲ به سامانه الکترونیکی تدارکات دولت به آدرس www.setadiran.ir مراجعه و نسبت به دریافت اسناد مناقصه اقدام نمایند.

اطلاعات تماس مناقصه‌گزار:
تلفن ۳۱۱۳۷۳۴۰-۰۵۴ و ۳۱۱۳۷۳۴۸ **فکس** ۳۱۱۳۷۰۵۰-۰۵۴
پیام کوتاه ۹۳۰۷۲۸۰۲۰۰
پست الکترونیک: sbepdc@gmail.com
وب: www.sbepdc.ir

مبلغ و نوع تضمین شرکت در مناقصه: ضمانتنامه بانکی یا واریز مبلغ ۳،۱۱۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال به حساب جاری ۰۱۰۳۴۰۳۸۱۵۰۰۲ بانک صادرات شعبه برق راهدان بنام سایر در آمدها شرکت توزیع نیروی برق سیستان و بلوچستان

زمان و محل تحویل تضمین شرکت در فرایند کار: پیشنهاددهندگان می‌بایست ضمن بارگذاری تصاویر کلیه مدارک پاکات (الف،ب و ج) در سامانه الکترونیکی دولت تا ساعت ۱۳ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۰۹ نسبت به ارسال اصل مدارک مطابق شرایط درج شده در اسناد مناقصه در پاکات لاک و مهر شده تا مهلت تعیین شده فوق به دبیرخانه شرکت آدرس نشانی *راهدان خیابان دانشگاه حدفاصل دانشگاه ۳۷و۳۹ شرکت توزیع نیروی برق سیستان و بلوچستان* اقدام نمایند.

لازم بذکر تمامی فرایند مناقصه از طریق سامانه تدارکات دولت صورت می‌پذیرد.

تاریخ و محل بازگشایی پاکات: پیشنهادات ارائه شده در سامانه تدارکات دولت در ساعت ۱۰ روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۱۰ در سالن کنفرانس شرکت توزیع نیروی برق سیستان و بلوچستان گشایش خواهد شد.

در ضمن مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی در سامانه تدارکات دولت، می‌بایست به سایت یاد شده مراجعه و نسبت به ثبت‌نام و دریافت امضاء الکترونیکی اقدام نمایند جهت اطلاعات بیشتر در این خصوص می‌توانید با شماره تلفن ۴۱۹۳۴ - ۰۲۱ تماس حاصل فرمایید.

مدت قرارداد: ۶ ماه

متقاضیان می‌توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر به سایت معاملات صنعت برق به نشانی Tender.tavanir.org.ir یا سایت شرکت توزیع نیروی برق سیستان و بلوچستان به نشانی www.sbepdc.ir همچنین پایگاه ملی مناقصات به آدرس www.iets.mporg.ir مراجعه فرمایند. بدیهی است این شرکت در رد یا قبول پیشنهادات مختار است.

«سایر اطلاعات و جزئیات مربوط در اسناد مناقصه مندرج است».

به پیشنهاداتی که فاقد سپرده یا امضاء، مشروط و مخدوش و سپرده‌های کمتر از میزان مقرر، چک شخصی و نظایر آن و پیشنهادهایی که پس از انقضاء مدت مقرر در آگهی واصل شود مطلقاً ترتیب اثر داده نخواهد شد.

لازم بذکر است حضور شرکت‌کنندگان در فهرست تامین‌کنندگان مورد تایید شرکت توانیر (وندورلیست) الزامی است.

امور تدارکات و قراردادها
شرکت توزیع نیروی برق سیستان وبلوچستان

یادداشت

بازار بهینه‌سازی انرژی

رضا فلاح
کارشناس تغییر اقلیم

برخی کشورها برای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای، اقداماتی را در دستور کار قرار داده‌اند که دو نمونه آن وضع مالیات بر کربن و بازار تبادل کربن است. در ایران نیز قوانین و اسناد بالادستی با هدف اعمال مکانیسم‌هایی برای کاهش انتشار کربن پیش‌بینی و وضع شده است، هرچند کاملا شبیه مالیات کربن نیست.

با این همه، در سال‌های اخیر اجرای این اسناد بالادستی در نهایت منجر به تحول در سیستم بازار انرژی شده است و با ارتقای بهره‌وری انرژی، مزیت‌های اقتصادی برای کشور به همراه دارد. در این مکانیسم، کالاهایی با کیفیت صادراتی به‌ویژه برای اتحادیه اروپا به‌عنوان یک مقصد صادراتی که حساسیت بالایی نسبت به ردپای کربن دارد، تولید می‌شود. در این قوانین، ظرفیت‌هایی برای توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر نیز دیده شده است.

از دهه ۷۰ به بعد، همواره در ایران موضوع ارتقای بهره‌وری انرژی در دستور کار دولت‌ها بوده و نهادهای گوناگونی برای آن تاسیس شدند. به‌طور مثال در زیرمجموعه وزارت نفت، واحد بهینه‌سازی مصرف سوخت یا در وزارت نیرو، مرکزی به‌نام سانا ایجاد شد.

امروز هم سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر (ساتبا) برنامه‌ریزی‌های قابل‌توجهی در این حوزه دارد. البته باوجود تمام این برنامه‌ریزی‌ها و اقدامات تشویقی، عملا این اقدامات نتایج محدودی داشته است.

وقتی درباره کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای و کربن صحبت می‌کنیم باید توجه داشته باشیم که بیش از ۸۰ درصد انتشار کربن ناشی از بخش انرژی است؛ بنابراین برای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای در گام نخست با بحث ارتقای بهره‌وری انرژی یا بهینه‌سازی مصرف انرژی در کشور سروکار داریم که البته اجرای آن نیز همواره با موانعی روبه‌رو است.

در سال ۱۳۹۴ قانون رفع موانع تولید برای ارتقای نظام مالی کشور تصویب شد که در ماده ۱۲ این قانون، موضوع رفع موانع تولید در بخش انرژی مطرح شده است. برهمین اساس در سال ۹۴، در یک طرح پایلوت، موضوع اصلاح فنی سیستم موتورخانه‌ها در دستور کار قرار گرفت تا موانع طرح بهینه‌سازی و ارتقای بهره‌وری بهتر شناسایی شود. به‌طور مثال، سطح پایین قیمت انرژی، وابستگی کلی آن به دولت، کمبود امکانات مالی بخش خصوصی و عدم‌دسترسی به فناوری‌های جدید و با راندمان بالا، از جمله مشکلات محدودکننده دستیابی به اهداف در این حوزه به‌شمار می‌روند. به علاوه، نبود محیط مناسب و مساعد برای بهینه‌سازی انرژی در فعالیت‌های بخش خصوصی از دیگر موانع است.

به‌گفته بسیاری از کارشناسان، با توجه به اهمیت این موضوع و محدودیت‌های اجتماعی و اقتصادی برای حذف یارانه سوخت، طرحی به‌عنوان بازار بهینه‌سازی انرژی مطرح و اجرایی شده است.

عملکرد بازار بهینه‌سازی انرژی به این صورت است که صرفه‌جویی در بخشی مانند بخش خانگی که دارای تعرفه انرژی پایین‌تر است باید در بخش دیگری از مصرف‌کنندگان مانند صنایع پتروشیمی که دارای تعرفه بالاتر هستند به مصرف برسد. این انرژی نیز در بورس انرژی به صنایع مصرف‌کننده عرضه شده و به فروش برسد. بنابراین می‌توان گفت نخستین ایده‌های این سازکار با محوریت تبادل انرژی در بازار بهینه‌سازی انرژی با هدف کاهش انتشار کربن قابل‌اجراست.

در این سازکار «معادل تبادل انتشار کربن» می‌تواند جایگزین صرفه‌جویی مصرف انرژی در سازکار یادشده شود.

سیاست‌های گوناگونی در ارتباط با موضوع بهینه‌سازی انرژی و ترکیب آن با محیط‌زیست در کشور تصویب و ابلاغ شده اما این سیاست‌ها هنوز به‌طور کلی به اجرا درنیامده‌اند. اگر این سیاست‌های بالادستی به‌طور کامل اجرایی می‌شد، صرفه‌جویی زیادی در مصرف انرژی به‌دنبال داشت و قطعا منجر به رشد تولید ناخالص داخلی می‌شد و با افزایش شغل‌های جدید و تخصصی مواجه بودیم. ضمن اینکه کاهش انتشار قابل‌توجهی در میزان انتشار دی‌اکسیدکربن را هم به‌دنبال داشت.

به هر حال، ایجاد یک بازار بهینه‌سازی انرژی که در دل خود همان بازار کربن را خواهد داشت می‌تواند فرصتی ارزشمند برای ارتقای فعالیت‌های دانش‌بنیان و توسعه‌محور در کشور باشد. همچنین نه‌تنها این اقدامات زمینه مشارکت ایران در کنار تلاش‌های بین‌المللی برای مقابله با تغییرات اقلیمی را فراهم می‌کند، بلکه باعث تعامل به نسبت پایداری میان اقتصاد کشور با اقتصاد کشورهای دیگر خواهد شد.

گفت‌وگو

گفت‌وگوی یک کارشناس پسماندهای شهری با صمت

یک پُک از محیط زیست

کامیار فکور
editor@smtnews.ir

نخستین موردی که در نگاه اول به یک بسته سیگار به چشم می‌خورد، هشداری است که روی پاکت سیگار نسبت به عوارض مصرف آن بر سلامتی انسان درج شده اما تا کنون مطلب و هشداری نسبت به تاثیر مخرب سیگار بر محیط‌زیست از زمان تولید تا مصرف عنوان نشده است. سعید مرادی‌کیا، کارشناس پسماندهای شهری در گفت‌وگو با صمت می‌گوید سیگار از یک سو در زمان تولید نیاز به استفاده از انرژی و منابع طبیعی دارد و از سوی دیگر، باقیمانده سیگار پس از مصرف، علاوه بر اینکه می‌تواند عامل آتش‌سوزی جنگل‌ها باشد، آب و خاک را هم مسموم و به‌طور کل اکوسیستم را تخریب می‌کند.

فیلتر سیگار از مواد مقاوم و الیاف مصنوعی ساخته شده که تجزیه آنها در طبیعت به‌راحتی انجام نمی‌شود. یک فیلتر سیگار ۵۰ تا ۱۵۰ سال در طبیعت باقی می‌ماند

۶ نکته درباره تهدیدهای سیگار برای محیط‌زیست

سیگار فارغ از تمام آسیب‌هایی که برای انسان به‌دنبال دارد، به‌عنوان یک ماده بسیار خطرناک برای طبیعت شناخته می‌شود، چون در فیلتر آن تا ۴ هزار ماده خطرناک اعم از فلزات سنگین وجود دارد که تجزیه آن در طبیعت بین یک تا ۳۶ ماه طول می‌کشد.

به گزارش ایسنا، در فیلتر سیگار بین ۲ تا ۴ هزار ماده خطرناک اعم از فلزات سنگین وجود دارد که می‌تواند حیات انسان و حیوان را تهدید کند. در ادامه فاطمه اکبرپور، رئیس اداره محیط زیست انسانی استان تهران در گفت‌وگو با ایسنا به ۶ نکته درباره آسیب‌های سیگار به محیط زیست اشاره کرده است:

*۹۰ درصد فیلتر سیگارهای تولیدی در جهان از اَستان سلولز تشکیل‌شده که به‌سختی تجزیه می‌شوند. این ماده به‌دلیل داشتن مواد شیمیایی و خطرناک علاوه بر تهدید محیط‌زیست، سلامت انسان، گیاهان و سایر جانداران را به مخاطره می‌اندازد.

*تجزیه و تخریب اَستان سلولز در طبیعت در شرایط بی‌هوازی بین یک تا دو ماه، در خاک بین ۶ تا ۹ ماه و در آب‌های شیرین ۳۶ ماه طول می‌کشد؛ بنابراین یکی از معضلات زیست‌محیطی ناشی از استعمال دخانیات از جمله سیگار صرف‌نظر از ضررهای آن بر سلامت انسان‌ها، دفع ته‌سیگارها (فیلتر سیگار) در محیط زیست است که آلودگی خاک و اثرات منفی در رشد گیاهان، جانداران و پرندگان را به‌دنبال دارد.

*فیلتر سیگار از طریق روان‌آب‌ها و باران به جریان‌های آبی منتقل و با ورود به زنجیره غذایی سبب مسمومیت پستانداران دریایی، موجودات آبزی، لاک پشت‌ها و... می‌شود و تنوع زیستی را تهدید می‌کند.

*فیلتر سیگار دارای مواد شیمیایی متعدد و خطرناک است که باعث آسیب رساندن به محیط‌زیست می‌شود همچنین افزون بر ۴ هزار ترکیب شیمیایی بر اثر استعمال سیگار حاصل می‌شود که ۳ هزار مورد در فاز گازی و هزار مورد در فاز جامد و نیمه‌جامد از جمله فیلتر سیگار است.

*هیدروکربن‌های پلی‌آرماتیک، نیتروز آمین‌ها، آمین‌های آرماتیک، فرمالدئید، استالدئید، بنزن و فلزات سمی مانند آلومینیوم، روی، سرب، سلنیم، کروم، نیکل و کادمیوم از جمله این مواد خطرناک است که به شکل بیش از ۶۰ ماده شیمیایی ترکیبی دارای خاصیت سرطان‌زایی تولید می‌شود. این مواد خطرناک با ورود به محیط زیست سبب آلودگی آب، خاک و هوا می‌شوند و سلامتی انسان و تنوع زیستی را نشانه می‌گیرند.

*کاغذ دور فیلتر سیگار از بهترین جنس کاغذ یعنی شیت است که برای تولید آن درختان زیادی نابود می‌شود.

سعید مرادی کیا

دخانیات صنعت بسیار درآمدزایی است و هیچ دولتی را نمی‌توانید پیدا کنید که جلوی این صنعت را گرفته باشد. این واقعیت تلخی است که هیچ‌کس درباره آن بلندبلند صحبت نمی‌کند

◉ بسیاری از کارشناسان محیط‌زیست معتقدند پیامدهای مصرف دخانیات و به‌طور مشخص سیگار برای محیط‌زیست فقط به مصرف آن محدود نمی‌شود و در فرآیند تولید نیز تاثیرات مخربی بر جا می‌گذارد. این تاثیرات چه هستند؟

برای تولید هر نخ سیگار مقدار زیادی مواد اولیه و انرژی و برای کاشت توتون مقدار زیادی زمین، آب و کود و هزینه زیادی هم برای این فرآیند صرف می‌شود. همچنین می‌توان به جابه‌جایی، انبارداری، انرژی‌های گوناگونی که صرف خشک‌کردن و فرآوری این محصول می‌شود، اشاره کرد. برای بسته‌بندی و ساخت پاکت‌های سیگار یا انواع دخانیات از کاغذ استفاده می‌شود و برای تولید کاغذ باید از چوب استفاده کرد. سایر قسمت‌ها و پلاستیک دور آن هم نیاز به صرف منابع طبیعی دارد. همه این موارد باعث می‌شود در پشت پرده با مصرف سیگار، مقدار زیادی از منابع طبیعی را از دست بدهیم. فرآیند تولید سیگار یکی از آسیب‌های آن است که معمولا کمتر به آن توجه می‌شود.

◉ آیا ضوابط و قوانینی هم در مقابل شرکت‌های تولید سیگار وجود دارد؟

در دنیا قانونی با عنوان EPR یا امتداد مسئولیت تولیدکننده وجود دارد. اگر در کشور یا در اتحادیه‌ای مانند اتحادیه اروپا این قانون اعمال و وضع شود، تمام تولیدکنندگان در قبال پسماندهای محصولات خود باید پاسخگو باشند. متاسفانه در ایران این قانون به‌طور رسمی که مثلا مجلس شورای اسلامی آن را مصوب کرده باشد، نیست. برای توضیح این قانون مثالی می‌زنم. مثلا زمانی که شرکت X می‌خواهد کارخانه سیگار راه‌اندازی کند، سازمان حفاظت محیط‌زیست و وزارت صنعت، معدن و تجارت از آن شرکت می‌پرسد، چقدر تولید خواهد داشت؟ آن شرکت می‌گوید A تن در سال تولید سیگار دارد. از آن شرکت پرسیده می‌شود چقدر از آن تولید به پسماند تبدیل می‌شود؟ آن شرکت می‌گوید N تن تبدیل به پسماند می‌شود. بر همین اساس، شرکت X موظف می‌شود برای مدیریت، جمع‌آوری و بازیافت این مقدار از پسماند محصولاتش، یک برنامه اجرایی ارائه کند یا اینکه هزینه این فرآیند را تقبل کرده تا به شهرداری‌ها و دیگر سازمان‌های مربوطه تزریق شود و پسماندهای این محصول از خطوط پردازش و از صنعت بازیافت بیرون کشیده شده و به‌عنوان ماده اولیه از آنها استفاده شود. حال به‌دلیل اینکه چنین ضوابطی در ایران وجود ندارد، سود اصلی را شرکت‌های تولیدکننده می‌برند و پسماندهای آنها به فرض مثال در شهر تهران وارد مجتمع آرادکوه (کهریزک قدیم) می‌شود و هزینه‌های دفع و پردازش آنها را مردمی پرداخت می‌کنند که حتی از آن محصول استفاده هم نکرده‌اند. هزینه‌ای که مردم در قبال این پسماندها پرداخت می‌کنند در قالب بهای خدمات مدیریت پسماند یا بودجه‌هایی است که دولت از محل فروش نفت و منابع معدنی به شهرداری‌ها تخصیص می‌دهد تا این پسماندها را دفع کنند؛ پسماندهایی که شرکت‌ها هیچ مسئولیتی را درباره آن متقبل نمی‌شوند.

◉ قابلیت بازیافت سیگار و پاکت آن به چه صورت است. آیا می‌توان مانند بطری آب معدنی از آنها دوباره استفاده کرد؟

بطری آب معدنی محصولی است که شاید بتوانیم با تولید یک قمقمه برای آن جایگزین ایجاد کنیم. اما حداقل درباره بطری آب معدنی این مسئله وجود دارد که این پسماند اگر هم به چرخه بازیافت برگردد می‌تواند برای تولید یک محصول جدید مانند پارچه و موکت استفاده شود. در واقع یک بازخورد و برگشت را می‌توانیم در چرخه شاهد باشیم. متاسفانه در بسته‌بندی سیگار و ته‌سیگار به خاطر پیچیدگی طراحی و اینکه مقدار زیادی مواد گوناگون در هم تنیده شده، بازیافت به‌شدت سخت می‌شود. به‌طور مثال، مقوای روی پاکت سیگار چاپی دارد که جنس آن ضدآب است و باعث می‌شود بازیافت آن به‌شدت سخت شود. نه‌تنها ایران که در بسیاری از کشورهای دنیا، سیگار و پاکت آن به واحدها و سطل‌های مخصوص بازیافت خشک انداخته نمی‌شود، در طبیعت رها یا همراه با پسماندهای خیابانی به دور انداخته می‌شود و متاسفانه این‌ها همراه با لجن و مواد دیگر به مراکز دفن می‌رود.

◉ پسماند سیگار چه تاثیری بر محیط‌زیست می‌گذارد؟

بیش از ۱۰۰ نوع ماده سمی گوناگون در سیگار وجود دارد. حال اگر ته‌سیگار در معرض آب قرار بگیرد و آب درون آن نفوذ کند و خارج شود، این فلزات سنگین، آلودگی‌ها و سموم گوناگون وارد آب‌های سطحی می‌شود و اگر حیوان یا انسانی از آن آب مصرف کند، باعث مسمومیت می‌شود.

فیلتر سیگار از مواد مقاوم و الیاف مصنوعی ساخته‌شده که تجزیه آن در طبیعت به‌راحتی انجام نمی‌شود و ۵۰ تا ۱۵۰ سال در طبیعت باقی می‌ماند.

در بسیاری از اوقات شاهد بودیم که پرنده‌ها ته‌سیگار را با یک ماده غذایی اشتباه گرفته و آن را خورده‌اند که باعث مرگ‌شان شده است.

مطالعات مختلف اعداد و نتایج گوناگونی از پیامدهای رها شدن ته‌سیگار در طبیعت ارائه می‌دهد و دلیل آن این است که تنباکوها و حتی اندازه سیگارها با هم متفاوت است. اما آنچه در تمام نتایج متفق‌القول به آن اشاره شده این است که رها شدن سیگار علاوه بر اینکه می‌تواند باعث آتش‌سوزی به‌ویژه در فصول گرم سال در جنگل‌ها شود، اگر در معرض آب قرار بگیرد یا در خاک مرطوب باشد به‌واسطه آب‌شویی، سموم سیگار می‌تواند روی رشد گیاهان تاثیر بگذارد. از سوی دیگر، با رها شدن سیگار در طبیعت بسیاری از میکروارگانیسم‌هایی که در خاک زندگی مشارکتی با ریشه گیاه دارند و مواد غذایی برای ریشه گیاهان تولید می‌کنند یا حتی باعث ایجاد یک‌سری جانوران کوچک می‌شوند، از بین می‌روند. زمانی که میکروارگانیسم‌ها از بین بروند، اکوسیستم آن ناحیه هم از بین می‌رود. متاسفانه در بعضی جاها در کنار اتوبان‌ها در فاصله دو باند پر از ته‌سیگار شده که به یقین این وضعیت بر اکوسیستم آنجا تاثیر جدی می‌گذارد.

همه می‌دانیم که صفر تا صد مصرف سیگار آسیب‌زاست. هرچند دخانیات، صنعت بسیار درآمدزایی است و هیچ دولتی را نمی‌توانید پیدا کنید که جلوی این صنعت را گرفته باشد. این واقعیت تلخی است که هیچ‌کس درباره آن بلندبلند صحبت نمی‌کند. اما به هر صورت در زمینه مدیریت پسماندهای سیگار، گزینه‌های پیش‌روی ما برای انتخاب بین بد و بدتر است. گزینه بدتر این است که پسماند تعداد زیادی سیگار که در روز مصرف می‌شود به صورت پراکنده همراه با پسماندهای تر که می‌توانند تبدیل به یک کود ارگانیک به اسم کمپوست شوند، در جایی مانند آرادکوه تهران وارد مدیریت پسماند شوند.

سوزاندن میلیون‌ها قطعه سیگار همراه با پسماندهای تر و خشک در کنار آلودگی کمپوستی که تولید می‌شود، گزینه بدتر است.

اما فرض کنید مخزنی داشته باشیم که داخل این مخزن، سیگار و خاکستر آن همراه با زباله‌های سرگردان خیابانی مستقیم و بدون‌واسطه به مراکز دفن برود.

اگر در یک نقطه از زمین که یک لایه عایق و پوشش روزنه خاک وجود دارد، میلیون‌ها قطعه سیگار قرار بگیرد و شیرابه‌ها هم تصفیه شود ما با گزینه بد، مواجه هستیم. در این شرایط ترجیح می‌دهیم سیگارمان را جایی بیندازیم که یک مخزن مخصوص باشد، چون می‌دانیم به یک مرکز دفن می‌رود که حداقل گاز و شیرابه آن کنترل می‌شود و تمام آلودگی‌های آن در یک نقطه تمرکز پیدا می‌کند.

◉ در برخی کشورها برای اندختن ته‌سیگار جریمه‌هایی وضع می‌شود. چقدر این قوانین بازدارنده را موثر می‌دانید؟

به‌نظر من، عامل اصلی که می‌تواند در این زمینه تاثیرگذار باشد و نمی‌توانیم آن را نادیده بگیریم، ارتباط بین اقتصاد و شرایط محیط‌زیستی کشورهاست. در کشورهایی که شرایط اقتصادی خوبی دارند و مردم دغدغه‌های اقتصادی آنچنانی ندارند، وجود این قوانین بازدارنده باعث می‌شود مردم توجه بیشتری به این مسائل داشته باشند. اما تجربه نشان می‌دهد در کشورهای در حال توسعه که مردم دغدغه نان روزانه خود را دارند و مسائل محیط‌زیستی در اولویت‌های اول تا دهم هم نیستند، اعمال این قوانین نه‌تنها نمی‌تواند اثربخش باشد، بلکه ممکن است نتیجه معکوس بدهد.

گفته می‌شود بسیاری از آتش‌سوزی‌های جنگلی که در کشور رخ می‌دهد، تعمدی است. حتی بسیاری از موقع‌ها زمانی که شکار را محدود می‌کنند سر حیوانات بریده‌شده را مثلا به نشانه اعتراض جلوی سازمان محیط‌زیست می‌گذارند. در نتیجه اگر می‌خواهیم از این قوانین استفاده کنیم باید شرایط اقتصادی خوب و البته آموزش و فرهنگ‌سازی بلندمدتی داشته باشیم. شخصیت اجتماعی ما انسان‌ها در ۱۸ تا ۲۲ سالگی شکل می‌گیرد و به ثبات می‌رسد. اگر می‌خواهیم این مسئله تبدیل به یک هنجار شود باید از دوران کودکی با سعه‌صدر این آموزش‌ها و قوانین بازدارنده را به بچه‌ها بیاموزیم تا به ۱۸ تا ۲۲ سالگی که می‌رسند آن را به‌عنوان یک هنجار قبول کنند.

سخن پایانی

یکی از خلأهای موجود در مدیریت پسماند در ایران، نبود ضوابط در مقابل مسئولیت تولیدکنندگان نسبت به پسماند محصولات‌شان است. از سویی برخی کارشناسان معتقدند قوانین بازدارنده و وضع جریمه برای دورانداختن پسماندی مانند سیگار در کشورهای در حال توسعه با درآمد پایین، نه‌تنها لزوما کارآ نیست، بلکه ممکن است جواب عکس هم بدهد.

صمت سهم دخانی‌های غیرقانونی از بازار را بررسی کرد

قاچاق‌های پرمصرف

نخ به نخ قاچاق سیگار، سود مافیا را تضمین می‌کند

مسئله واردات و قاچاق دخانیات که در رأس پرمصرف‌ترین آنها سیگار قرار دارد، سال‌هاست سازمان‌های مختلف دولتی را درگیر کرده و نهادهای مردمی نیز خواستار رسیدگی به آن هستند. بنا بر آمار ارائه‌شده، میزان قاچاق سیگار به کشور سالانه ۲۰ میلیارد نخ است. از سویی دیگر در اواخر سال گذشته کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی تصویب کرد از ابتدای سال ۱۴۰۱ به نرخ خرده‌فروشی هر نخ سیگار تولید داخل با نشان ایرانی، مبلغ ۲۳۰ تومان، تولید داخل با نشان بین‌المللی برند، ۸۰۰ تومان و هر نخ سیگار وارداتی، ۱۵۰۰ تومان به‌عنوان عوارض اضافه شود؛ موضوعی که با انتقادات و هشدارهای تولیدکنندگان نسبت به احتمال افزایش چشمگیر قاچاق همراه بوده است. هر چند برای میزان دقیق قاچاق سیگار در کشور هنوز آمار رسمی وجود ندارد، اما به‌طور کلی مشاهدات سهم مهم برندهای خارجی غیرقانونی در بازار سیگار ایران را نشان می‌دهد. به علاوه اینکه بسیاری در انتقاد به افزایش مالیات دخانیات در بودجه ۱۴۰۱ معتقدند با بروز مشکل برای تولید داخل، در عمل قاچاق برای این کالا افزایش خواهد یافت. صمت در این گزارش به اهمیت جلوگیری از میزان قاچاق دخانیات و سهمی که سیگار در اقتصاد داخلی دارد، پرداخته است. در این بین مافیای دخانیات همچنان زیر سایه امنیت، بازار این کالای پرمصرف را در اختیار دارند.

عکس: صمت

باوجود ارزان‌تر بودن سیگارهای داخلی، هنوز بخش مهمی از مصرف‌کنندگان سیگار، خرید برندهای خارجی را به سیگارهای تولید داخل ترجیح می‌دهند

خبرساز شدن واردات کاغذ سیگار با ارز دولتی و حواشی مربوط به افزایش مالیات سیگار در سال ۱۳۹۸، موضوعاتی بود که عبارت «مافیای سیگار» را بر سر زبان‌ها انداخت، اما با گذشت ۳ سال هنوز هم تکلیف مافیای سیگار مشخص نشده و هیچ‌گونه شفاف‌سازی در این زمینه انجام نشده که اصلا آیا چنین مافیایی حضور دارند یا نه و اگر حضور دارند چرا با آنها برخورد نمی‌شود. با این وجود کشمکش‌ها بر سر مالیات سیگار ادامه دارد.

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

چگونه مافیای سیگار بر سر زبان‌ها افتاد؟

اواخر خردادماه سال ۹۸، علیرضا رئیسی، معاون وزارت بهداشت با انتقاد از آنچه دست داشتن مافیای قدرتمند در واردات توتون و کاغذ سیگار خواند، گفته باوجود تحریم‌های ظالمانه امریکا، ۱۶ میلیون دلار ارز دولتی ۴۲۰۰ تومانی به واردات کاغذ سیگار داده شده است؛ با این حال این ادعا چند روز بعد از سوی رئیس گروه امور صنعتی مرکز برنامه‌ریزی و نظارت بر دخانیات کشور رد شد. او گفت: تخصیص ارز ۴۲۰۰ تومانی برای واردات کاغذ سیگار اوایل سال ۱۳۹۷ اتفاق افتاد که هنوز ضوابط جدید تخصیص ارز ابلاغ نشده بود.

به‌گزارش ایسنا، اشاره این مقام مسئول به مقاطعی در سال ۹۷، از ۲۱ فروردین تا زمان راه‌اندازی بازار ثانویه در ۱۶ مردادماه بود که برای واردات همه کالاها، ارز ۴۲۰۰ تومانی تخصیص داده شد، چرا که از نیمه دوم مردادماه سال گذشته، ارز دولتی فقط برای واردات کالاهای اساسی اختصاص یافت و تولیدکنندگان ملزم شدند برای تامین مواد اولیه مورد نیاز خود از ارز نیمایی استفاده کنند.

اما این پایان گمانه‌زنی‌ها درباره حضور مافیای سیگار نبود و ۶ماه بعد رئیسی دوباره این بحث را باز کرد، البته این بار موضوع افزایش مالیات بر سیگار بود. آذرماه سال ۱۳۹۷، معاون وزیر بهداشت در هفتمین کنگره ملی پیشگیری و درمان چاقی گفته بود که ۲۰ هزار میلیارد تومان از درآمد ناشی از افزایش نرخ بنزین می‌توانست از افزایش ۱۰ درصدی مالیات بر سیگار تامین شود، اما مافیای سیگار از آن جلوگیری کردند.

با این حال رئیس انجمن تولیدکنندگان محصولات دخانی چند روز بعد در همان سال ۹۷، درآمد ناشی از افزایش ۱۰ درصدی مالیات سیگار را با در نظر گرفتن میزان تولید و نرخ پایه هر بسته سیگار تنها حدود ۹۶۰ میلیارد تومان عنوان کرد. او همچنین افزایش غیرمتعارف عوارض و مالیات بر سیگار تولید داخل را موجب تضعیف صنعت دخانیات و تقویت قاچاق این محصول به داخل توصیف کرد.

گمرک بنا بر آمار رسمی ثبت‌شده می‌تواند در رابطه با میزان واردات و صادرات کالاها از مبادی رسمی اظهار نظر کند، از این‌رو نظام توزیع و تولید کالاها از جمله سیگار، با گمرک نبوده و سایر نهادهای مسئول دولتی باید درباره عملکرد خود در برخورد و کاهش میزان مصرف کالای قاچاق در جامعه پاسخگو باشند

تفاوت میان قاچاق و تخلف

یکی از مهم‌ترین مسائل در بحث قاچاق سیگار، نقش گمرک در جلوگیری از ورود و انجام تخلفات وارداتی است. علی لطیفی، سخنگوی گمرک در گفت‌وگو با صمت به تشریح فرآیند واردات و صادرات سیگار از ایران پرداخت. او ضمن تاکید بر مستقل بودن نظام تولید و توزیع سیگار از فرآیندهای تجاری آن در کشور، گفت: گمرک بنا بر آمار رسمی ثبت‌شده در اسناد خود می‌تواند در رابطه با میزان دقیق واردات و صادرات کالاها از مبادی رسمی اظهارنظر کند؛ در رابطه با مسائل تجاری سیگار و دخانیات نیز چنین روندی صادق است، چرا که نظام توزیع و تولید کالاها از جمله سیگار، با گمرک نبوده و سایر نهادهای مسئول دولتی باید درباره عملکرد خود در برخورد و کاهش میزان مصرف کالای قاچاق در جامعه پاسخگو باشند. لطیفی ادامه داد: ایران یکی از کشورهای مهم تولیدکننده سیگار بوده و حتی به کشورهای همسایه نیز صادرات این کالا انجام می‌شود، هرچند برخی شبهات پیرو مسائل مختلف تجاری درباره صادرات سیگار به کشورهای همسایه وجود دارد؛ به‌عنوان مثال برخی کشورهای هدف، خود تولیدکننده سیگار بوده و به ایران صادرات دارند. اگر در این کشورها سیگار ارزان است، چرا از ایران به آن کشورها صادرات داریم. بحث‌های این چنینی ممکن است مسائلی را فراتر از تجارت پیش بکشد، اما در کل می‌توان گفت ایران در تولید و صادرات سیگار عملکردی نسبتا پویا دارد. سخنگوی گمرک در ادامه صحبت‌های خود به عملکرد بخش مبارزه با قاچاق کالا در گمرک اشاره کرد. او تلاش گمرک برای جلوگیری از ورود کالاهای قاچاق و انجام تخلفات را مناسب عنوان کرد و در این‌باره گفت: پیش از پرداختن به‌نحوه مبارزه با قاچاق، باید به اهمیت تفاوت بین قاچاق و تخلف توجه کرد. در اذهان عمومی، قاچاق به‌معنای پنهانکاری کامل در واردات یک کالا در حجم بالا است؛ در حالی که قاچاق به‌طور کلی به‌معنای عبور از خط قرمز قانون است. لطفی تصریح کرد: اگر کالای مجازی ثبت سفارش شده باشد، اما بیشتر از مقدار ثبت‌شده به کشور وارد شود، این اقدام قاچاق است. همچنین اگر کالایی غیر از مورد ثبت‌شده، وارد شود نیز قاچاق محسوب می‌شود. بنابراین تنها قاچاق را نمی‌توان شیوه‌های مرسوم در اذهان عمومی قلمداد کرد. از سویی دیگر برخی خطاها قاچاق نبوده و تنها تخلف محسوب می‌شوند. تفکیک قاچاق از تخلف، خود یک مسئله مهم بوده و باید با بررسی‌های دقیق، این دو را از هم مستقل دانست. طبیعی است تفاوت این ۲ عملکرد، پیگیری‌های قانونی متفاوتی نیز خواهند داشت.

▣ کنترل بازار وظیفه وزارت صنعت،معدن و تجارت است

سخنگوی گمرک در ادامه به وظیفه بخش مبارزه با قاچاق گمرک در تشخیص خطاهای تجاری اشاره کرد و گفت: بخش مبارزه با قاچاق در گمرک وظیفه دارد تا در تمامی موارد مانند موادمخدر، کالای قاچاق و دیگر خطاها ورود کرده و از انجام تخلفات جلوگیری کند.

این بخش همواره تلاش دارد تا با بررسی تمام خطاها و تخلفات، کشفیات مناسبی در بحث جرائم داشته و از ورود هرگونه کالای قاچاق یا فعالیت‌های تجاری با ایراد در ثبت اسناد، جلوگیری کند. در ادامه بررسی وجود میزان کالای قاچاق در جامعه و خریدوفروش آنها از وظیفه گمرک خارج بوده و مدیریت نظام توزیع کالاها و برخورد با متخلفان در بازار، برعهده سایر نهادهای دولتی از جمله وزارت صنعت، معدن و تجارت است.

سود در فروش سیگار است

گزارش میدانی صمت از بازار نشان می‌دهد، فروش سیگار سود بسیاری از مغازه‌ها را تامین می‌کند. صاحبان مغازه‌ها در گفت‌وگو با خبرنگار صمت اذعان کردند فروش دخانیات بخش مهمی از منفعت مالی گردش حساب آنها را شامل می‌شود. یکی از مغازه‌دارها ضمن تاکید بر این مسئله، درباره میزان فروش و مصرف سیگارهای داخلی گفت: بخش عمده‌ای از سیگارهایی که در مغازه‌ها فروخته می‌شود، تولیدات داخلی است، اما سیگارهای خارجی همچنان طرفداران خود را دارد. در چند سال اخیر نرخ سیگار، به‌ویژه سیگارهای وارداتی افزایش چندبرابری داشته است، به‌همین دلیل بخشی از مصرف‌کنندگان سیگارهای خارجی به‌دلیل بالا بودن قیمت‌ها، رو به سیگارهای داخلی آورده‌اند. وی ادامه داد: نرخ سیگارهای خارجی ۲ تا ۳ برابر سیگارهای داخلی بوده و برای همه مصرف‌کنندگان، پرداخت این قیمت‌ها آسان نیست. اما باید تاکید کرد هنوز بخش مهمی از مصرف‌کنندگان سیگار، برندهای خارجی را با وجود گرانقیمت بودن، به سیگارهای تولید داخل ترجیح می‌دهند. این فروشنده در ادامه به میزان تاثیر فروش سیگار در سود کسب‌وکار خود اشاره کرد و گفت: سیگار یکی از کالاهای سودآور برای هر مغازه‌داری است، حتی در بعضی از روزها مانند روزهای تعطیل که تقاضا برای خرید کالاها بسیار کم است، همچنان فروش سیگار داریم. افزایش فروش سیگار در مغازه‌ها هم نشان از رشد تقاضا و مصرف سیگار در جامعه است.

▣ سیگارهای خارجی؛ نخی ۳ هزار تومان

فروشنده‌ای دیگر در گفت‌وگو با خبرنگار صمت، درباره میزان فروش سیگارهای قاچاق و تقاضا برای این نوع کالاها سخن گفت: سیگارهای خارجی با وجود گران بودن، هنوز مصرف‌کنندگان خود را دارد و دلیل این تقاضا هم برای هر فرد متفاوت است؛ اما بیشتر به‌دلیل کیفیت و سازگاری بالاتر، برندهای خارجی را انتخاب می‌کنند. بیشتر مردم در انتخاب سیگار، قاچاق بودن یا مجاز بودن آن را در نظر نمی‌گیرند و مولفه‌های دیگری که پیش‌تر عنوان شد، در نظر آنها تاثیرگذار است. برندهایی مانند مارلبرو از سیگارهای نسبتا پرتقاضای خارجی هستند که واردات آنها از طریق قاچاق انجام می‌شود. قاچاقی بودن این برندهای سیگار، نرخ آنها را چندبرابر کرده، اما هنوز تقاضا برای خرید آنها وجود دارد. حتی بخش عظیمی از مصرف‌کنندگان سیگارهای عنوان‌شده، خبر از قاچاقی بودن آنها ندارند. این مغازه‌دار ادامه داد: رونق فروش سیگارهای داخلی هم به‌دلیل پایین‌تر بودن قیمت‌های آنها بد نیست، به‌عنوان مثال یک نخ سیگار برند داخلی ۱۰۰۰ تومان تا ۱۵۰۰ تومان است اما قیمت یک نخ سیگار وارداتی از ۳ هزار تومان شروع می‌شود؛ همین اختلاف قیمت، بسیاری از مصرف‌کنندگان را به‌سمت سیگارهای تولید داخل سوق داده است.

سخن پایانی

قاچاق سیگار محرزترین و نمایان‌ترین نوع قاچاق در کشور است؛ کالایی که به‌طورعیان در تمامی مغازه‌ها یافت شده و هیچ‌کس بابت خریدوفروش آن به هیچ نهاد رسمی پاسخگو نیست؛ شاید مهم‌ترین علت آن، مطالبه‌گر نبودن نهادهای رسمی دولتی از فروشندگان و خریداران کالای قاچاق باشد. از سویی دیگر به‌وفور یافت شدن برندهای غیرمجاز سیگار در سراسر کشور، توجیهی غیر از کم‌اهمیت بودن مسئله قاچاق در نگاه مسئولان دولتی ندارد، اما سوال اصلی اینجاست که اگر استفاده و خریدوفروش این برندهای خارجی سیگار در کشور ایرادی ندارد، پس چرا همچنان جزو کالاهای غیرمجاز برای واردات به‌حساب آمده و بازار قاچاق آن، چنین داغ است؟

هر چند سال یک‌بار هم دستگاه‌های مرتبط با قاچاق سیگار مثل ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز، برای اینکه خودی نشان دهند خبرگزاری‌های تصویری و مکتوب کشور را بسیج می‌کنند و با خود به بازار می‌کشانند و با برخورد با یکی، دو مغازه کوچک که سیگار قاچاق می‌فروشند، به همه نشان می‌دهند که در حال مبارزه با قاچاقچیان سیگار هستند، اما اگر سری به بازار بزنیم، می‌بینیم که در همه این سال‌ها، قاچاقچیان به‌راحتی در حال فعالیت هستند و فراوانی سیگار قاچاق در سطح عرضه نشان می‌دهد که انگار هیچ دستگاهی با قاچاقچیان سیگار، کاری ندارد.

سال ۱۴۰۰ قاچاق سیگار کم شد

جدیدترین آمار منتشرشده از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت حاکی از افزایش حدود ۱۰ درصدی تولید سیگار، کاهش ۴۹ درصدی برآورد قاچاق و حدود ۷ برابر شدن صادرات سیگار در سال ۱۴۰۰ است.

به‌گزارش ایلنا، روند قاچاق سیگار در سال ۱۳۹۸ کاهشی بود، به‌طوری که برآورد وزارت صنعت، معدن و تجارت از میزان قاچاق سیگار نسبت به سال ۱۳۹۷ حدود ۳۹ درصد کاهش یافته بود، اما در سال ۱۳۹۹ به‌دلیل تخصیص نیافتن ارز برای واردات مواد اولیه در زمینه تولید سیگار و در ادامه توقف تولید در ۸ واحد از ۱۵ واحد تولید محصولات دخانی، قاچاق سیگار رو به افزایش گذاشت، تا جایی که در اردیبهشت ۱۳۹۹ برآوردها از میزان قاچاق سیگار نزدیک به ۲برابر ۲ماهه اول سال ۱۳۹۸ بود. اما از بهمن سال ۱۳۹۹ میزان افزایش قاچاق تک‌رقمی شد و در مجموع قاچاق سیگار در سال ۱۳۹۹ نسبت به سال ۱۳۹۸ کاهش ۳۵.۹ درصدی داشته است. جدیدترین آمار منتشرشده درباره وضعیت تولید و قاچاق سیگار در سال ۱۴۰۰ نیز نشان می‌دهد در سال گذشته بیش از ۴۵ میلیارد و ۵۸۸ میلیون نخ سیگار تولید شده که نسبت به تولید بیش از ۴۱ میلیارد نخ در مدت مشابه سال قبل، ۱۰ درصد افزایش داشته است. همچنین آمارها نشان می‌دهد طی سال گذشته، صادرات سیگار با افزایش ۶۱۰ درصدی به ۵۷۷ میلیون نخ رسیده است. صادرات سیگار در مدت مشابه سال ۱۳۹۹، ۸۱ میلیون نخ بوده است، البته باوجود افزایش چشمگیر، همچنان رقم صادرات ناچیز است.

یادداشت

بازی با کلمات سیگار را گران می‌کند

زهرا حسامی ـ متخصص ترک سیگار
انجمن مبارزه با دخانیات

خبرگزاری صداوسیما چندی پیش مطلبی درباره بازار سیاه قاچاق سیگار منتشر کرد و در این گزارش به نقل از وزارت بهداشت نوشت تفاوتی میان سیگار اصل و سیگارهای تقلبی وجود داشته و سیگار تقلبی به‌مراتب آسیب‌رسانی بیشتری به سلامت مردم دارد؛ چرا که سیگار تقلبی از ضایعات گیاهان و فضولات حیوانات تهیه می‌شود. در توضیح این نظر باید گفت به‌طورکلی سیگار تقلبی نداریم که بخواهیم مضرات آن را با سیگار اصل مقایسه کنیم. تمامی سیگارها به سلامت انسان آسیب رسانده و سیگارهایی که با برچسب برندهای مطرح در بازار ارزان‌تر فروخته می‌شوند، لزوما تقلبی نبوده و تنها از عنوان مارک‌های پرفروش استفاده کرده‌اند. همچنین از آنجایی که بر سیگارهای قاچاق تعرفه‌های گمرکی اعمال نشده، می‌توانند ارزان‌تر از سیگارهای وارداتی از مجاری قانونی باشند، بنابراین با دور زدن قانون، این سیگارها ارزان‌تر از حالت معمول به‌دست مشتریان می‌رسند. برخی افراد درباره نوع تنباکوی استفاده‌شده در این سیگارهای ارزان‌نرخ بحث می‌کنند که باید گفت تفاوت آنچنانی بین مواد به‌کار گرفته شده در انواع سیگارها از نظر میزان آسیب‌رسانی وجود ندارد؛ همه آنها صدمه‌آفرین بوده و تمایز قائل شدن بین سیگارها و استفاده از لقب سیگار تقلبی و اصلی، نوعی تبلیغ برای این کالا است. در بازار بارها دیده شده افراد سعی دارند با بازی با کلمات، نشان دهند برخی سیگارها ضرر کمتری داشته و استفاده از آنها مانعی ندارد. سپس با ایجاد چنین فضای روانی، نرخ کالای تبلیغ‌شده را بالا برده و از سود آن به‌نفع کسب‌وکار خود استفاده می‌کنند. باید تاکید کرد هیچ آزمایشی برای تبیین میزان تفاوت انواع سیگارهای اعلام‌شده بر سلامت افراد وجود ندارد. به بیانی دیگر آزمایشی در کار نبوده تا متوجه شویم بین سیگارهای تقلبی و اصل (براساس القابی که بازار از آنها استفاده می‌کند) تفاوتی وجود دارد و سیگارهای اصل آسیب‌رسانی کمتری دارند.

در کشور ما برای سیگار تبلیغی به‌طور مستقیم نداریم و این را می‌توان به فال نیک گرفت؛ به‌عنوان مثال در تلویزیون یا حتی در سطح شهر، تبلیغاتی برای استفاده از سیگار نمی‌بینیم. اما نکته حائزاهمیت، تبلیغات غیرمستقیم دخانیات است که امروزه شاهد گسترش آن هستیم. در فیلم‌ها و سریال‌های مختلف شاهد استعمال دخانیات و سیگار توسط شخصیت‌ها هستیم، در سوپرمارکت‌ها سیگارها به‌طور بسیار شکیل و زیبا چیده شده‌اند که افراد به‌راحتی می‌توانند آنها را ببینند. حتی دکه‌های روزنامه‌فروشی طبق قانون مجوزی برای فروختن سیگار ندارند و در قانون تعبیه‌شده تنها مراکز ویژه‌ای اجازه فروش دخانیات دارند، اما امروزه به‌طورگسترده شاهد خریدوفروش سیگار در سطح شهر هستیم.

تمامی این موارد در عمل شرایط مناسبی را برای تبلیغ غیرمستقیم سیگار فراهم می‌کند که به‌طبع بر میزان تقاضا و مصرف این کالا تاثیرگذار خواهد بود. برای کنترل و کاهش مصرف سیگار در جامعه، در گام نخست مناسب به‌نظر می‌رسد تا جلوی تمام تبلیغات غیرمستقیم در شهر گرفته شود؛ سیگار تنها در مراکزی ویژه عرضه شده و به‌صورت مستقیم در اختیار عموم قرار نگیرد. همچنین توجه به فعالیت‌های مربوط به فرهنگ‌سازی نیز از اهمیت زیادی برخوردار است.

تمامی این فعالیت‌ها و اقدامات مناسب در کنار یکدیگر، فضا را برای تبلیغ و اشاعه استعمال دخانیات تنگ‌تر کرده و می‌توان در ادامه به کاهش مصرف سیگار در جامعه امیدوار بود. در پایان باید تاکید کرد استفاده از الفاظ برای نشان دادن تفاوت میان آسیب‌رسانی انواع سیگارها، چیزی جز فرار از نشان دادن زیانبار بودن استعمال دخانیات نیست و باید برای مدیریت این اتفاق در سطوح کلان، برنامه‌ریزی‌های مدون و مدیریت‌های کارآمد را در دستور کار خود قرار دهیم.

چهارشنبه
۱۴ اردیبهشت ۱۴۰۱- ۳ شوال ۱۴۴۳ - ۴ مه ۲۰۲۲- شماره ۲۰۴۹- پیاپی ۳۳۶۷

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر: عاطفه خسروی

تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱-۰۹۰۲۶۲۹۱۴۸۸
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir آگهی: ads@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: انتخاب رسانه

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با ۶۳ امتیاز رتبه ۲ در میان روزنامه های تخصصی مقام ۱ در میان روزنامه های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

گزارشی از بازار دخانیات پایتخت

دورهمی با طعم تنباکو

آیدا فریدی: بازار دخانیات مولوی معروف به بازار حضرتی، محل فروش انواع دخانیات شامل توتون و تنباکو و متعلقات آن است. اینجا جایی است که تمام گزینه‌هایی که با ذائقه یک دورهمی دوستانه سازگار است را پیدا می‌کنید؛ گزینه‌هایی که بخش جدایی‌ناپذیر اغلب دورهمی‌های ایرانی است. انواع باربی‌کیو، کباب‌پز و منقل و سیخ‌های کباب و البته قلیان و انواع تنباکو. تاریخ ما با تنباکو گره خورده است. برایش قیام کردند و جنگیدند و در تاریخ ثبت شد و ما هم در دروس آموزشی بارها خواندیم و باز از یاد بردیم که قیام تنباکو و جنبش تحریم تنباکو و انحصاری کردن فروش و تجارت آن از نخستین اقدامات مثبت اقتصادی ایران در حدود ۱۵۰ سال پیش است. نهضت تحریم تنباکو در اعتراض به اعطای امتیاز توتون و تنباکو در سفر ناصرالدین شاه قاجار به فرنگ شکل گرفت و این‌گونه در خاطره ما ماجرای تنباکو تبدیل شد به تاریخ.

مصرف تنباکو به شکل قلیان نیز بخشی از آداب میزبانی ایرانیان از دوردست‌های تاریخ تاکنون بوده است. برای عزیز دانستن مهمان، قلیان برایش مهیا می‌کردند و آداب مهمان‌نوازی را این‌گونه بهتر بجا می‌آوردند.

گزارش تصویری این شماره صمت با موضوع دخانیات و بیشتر از همه قلیان، در ادامه همان قصه تاریخی و محبوبیت مصرف تنباکو است حالا اما با چاشنی‌های دیگری که مسائل فرهنگی و اجتماعی را هم با خود گره زده است. مصرف بیش از اندازه آن در میان رده‌های سنی پایین و تبدیل شدن استعمال قلیان به یک سرگرمی میان جوانان، بخشی است که مسائل فرهنگی را هدف گرفته است.

اگرچه حالا قلیان به همراه نسل‌ها تغییر شکل داده و با اشکال و ابعاد مختلف دیده می‌شود اما با حفظ همان نحوه مصرف تبدیل به گل سرسبد بسیاری از مهمانی‌ها و بخش جدانشدنی میزها و سفره‌های دورهمی شده است. این روزها آنقدر نقش کلیدی و حیاتی یافته که گاهی مهمان قلیانش را هم با خود می‌آورد. همین است که در گذری به بازار دخانیات مردمانی را می‌بینیم که برای خریدن قلیانی شکیل‌تر هیجان‌زده هستند و برای یافتن بهترین تنباکو، گوی سبقت را از یکدیگر می‌ربایند تا قلیانی با تنباکوی بهتر برای مهمانی‌ها و دورهمی‌ها تدارک ببینند. یکی بادگیر قلیان می‌خواهد و دیگری به‌دنبال آتشدان است. ما تازه‌واردان این بازار که سر از این میدان درنمی‌آوریم، متعجب خریداران مشتاق را تماشا می‌کنیم.

فروشگاه‌های بزرگ و کوچک انباشته از انواع شلنگ‌های رنگارنگ قلیان چشم‌نوازی می‌کنند. فروشنده در حال توضیح دادن به یک خریدار است و پیشنهاد می‌دهد از شلنگ سیلیکونی استفاده کند و توضیح می‌دهد که شلنگ‌های سیلیکونی انعطاف‌پذیری زیاد، استحکام بالا و مقاومت در برابر حرارت دارند. روی بعضی از قلیان‌های برنجی کنده‌کاری‌های بسیار زیبایی شده که جزء صنایع‌دستی ایرانی هم به شمار می‌روند و در دسته قلیان‌های گران‌قیمت قرار می‌گیرند.

فروشگاه‌های خرید آنلاین هم راه‌حل ساده‌تری یافته‌اند و برای قلیان‌های بهتر و پرطرفدارتر، بخش فروش ویژه در نظر می‌گیرند. برخی سایت‌ها نحوه استفاده و مهیا کردن قلیان را آموزش می‌دهند و رستوران‌ها قلیان را به منوی سفارش خود اضافه می‌کنند. قلیان محبوب قشری از جامعه ایرانی است که تعدادشان هم کم نیست. قشری که تفریحاتش دور سینی قلیان رقم می‌خورد.

عکس‌ها: آیدا فریدی

یادداشت

تلخ اما پرطرفدار

آیدا فریدی: سیگار کشیدن برای آن که سیگار می‌کشد تنفس و برای آن که نمی‌کشد خفگی است.

این جمله را در ذهن داشته باشید تا بعد از گذر از کوچه‌های باریک یکی از خیابان‌های مولوی که محل فروش سیگارهای قاچاق است، به مخاطب سیگار برسیم؛ مخاطبی از جنس روزمرگی و سیگار.

در نوشتار پیش رو از لفظ فرد «سیگاری» استفاده نمی‌کنیم، چراکه از نظر نویسنده «ی» چسبیده به سیگار نوعی «ی» مصغر را در ذهن منعکس می‌کند که خواه ناخواه قضاوتی را در خود پنهان کرده است؛ از این رو سوژه مورد بحث ما «مخاطبان سیگار» هستند.

کوچه‌ای باریک را تصور کنید که دو طرفش سیگارفروش‌ها انواع باکس‌های سیگارهای ایرانی و بیشتر خارجی را مقابل خود چیده‌اند. کوچه‌ای پیچ در پیچ در خیابان مولوی تهران که بورس فروش سیگارهای خارجی و قاچاق است. بیشتر فروشندگان اجازه عکاسی نمی‌دهند، اما برخی دیگر مشکلی با دوربین ندارند. برخی بساط فروش سیگار را به پسرکی سپرده‌اند و رفته‌اند و شاید این بخشی از کسب‌وکار پسرک در تعطیلات تابستان باشد. ماشین‌ها در صندوق عقب خود را بالا می‌دهند و باکس سیگارهای خارجی که در سوپرمارکت‌ها با قیمت‌های به‌اصطلاح لوکس فروخته می‌شوند، دست به‌دست می‌شود؛ همان باکس‌هایی که وقتی از کیفیت و تازگی‌شان کاسته می‌شود، با قیمتی نازل‌تر سر از چهارراه‌ها در می‌آورند و پشت چراغ‌های قرمز فروخته می‌شوند.

جلوتر برخی برای مصرف شخصی بر سر نرخ باکس‌های سیگار چانه می‌زنند. برخی که فروشنده سر چهارراه هستند، به‌دنبال باکس‌های قدیمی‌تر جعبه‌ها را زیر و رو می‌کنند تا پشت چراغ قرمز سود اندکی به جیب بزنند. بیشتر این افراد فروشنده کیوسک‌های مطبوعاتی هستند؛ یعنی صنف اصلی فروش سیگار، حداقل در پایتخت.

مصرف سیگار برای بسیاری بیشتر از اینکه خاصیت محدود و آنی تسکین‌دهنده داشته باشد، نوعی عادت است. اگر از فردی که روزی یک پاکت سیگار را به انتها می‌رساند بپرسید چرا این تعداد سیگار می‌کشد پاسخ‌اش نه برای شما قانع‌کننده است و نه برای دیگری؛ پاسخ تنها برای خود فرد قانع‌کننده است. سیگار کشیدن در نوع پیشرفته‌اش و بسته به تعداد سیگارهای مصرفی در روز جنبه‌های مختلفی پیدا می‌کند. معمولا یک عارضه روزمره و کنش عصبی به مرحله استیصال که برسد دست را به سمت فندک و سیگار می‌برد.

می‌شود ترکیب‌های گوناگونی برای کلمه سیگار یافت. رابطه کار و سیگار، روزمرگی و سیگار، دورهمی و سیگار، قهوه و سیگار، اندوه و سیگار، تفریح و سیگار، فراغت و سیگار، وقت‌گذرانی در کافه و سیگار و... .

موضوع پیش روی ما افرادی که تازه به جمع افراد مصرف‌کننده سیگار پیوسته‌اند نیست، چراکه بحث را وارد زمینه‌های زیستی و فرهنگی نوجوانان و جوانان می‌کند؛ دسته‌ای که تجربه زیسته‌شان کم است اما برای یافتن جایگاهی در میان دوستان یا همراهی با دوستان سیگار می‌کشند. نگاهی کلی به جامعه اطراف، دوستان و همکاران و حتی در خیابان کافی است تا شما را قانع کند که مصرف و رجوع به سیگار بیشتر از قبل شده است. البته به‌واسطه ازدیاد و رشد جمعیت نشانه‌های شهودی مصرف سیگار هم نسبت به قبل بیشتر شده و این اتفاق در شهرهای بزرگ‌تر بیشتر و راحت‌تر دیده می‌شود. حالا زنان و دخترانی که مخاطب سیگار هستند هم تعدادشان رو به فزونی است. گهگاه دیده‌ایم که در گوشه‌ای ایستاده‌اند و برخی با معذوریت و برخی با دل و جرات بیشتر سیگار می‌کشند. آنها هم جایگاه و حق خود را به‌عنوان مخاطبان سیگار یافته‌اند.

مطلب پیش رو به‌دنبال تحلیل روانشناختی اینکه چرا مردم سیگار می‌کشند هم نیست و اندکی هم البته هست؛ نیست، چراکه در این مقال مجال تحلیل نیست و هست، از این نظر که نمی‌شود حضور این افراد را نادیده گرفت. فردی که در روز ۲۰ بار و بلکه بیشتر مقداری نیکوتین وارد بدنش می‌کند، آن لحظه به چه چیزی فکر می‌کند و آیا اساسا آن لحظه به چیزی فکر می‌کند؟! آیا سیگار کشیدن باعث می‌شود به چیزی فکر نکند یا اگر هم فکر می‌کند به درک شرایطش که در آن گرفتار آمده کمکی می‌کند؟ بیشتر این افراد پاسخ و سیگنال دلخواه خود را از کشیدن سیگارهای پی‌درپی گرفته‌اند.

بیشترشان در فواصل کشیدن سیگارهای پی‌درپی ذهن خود را متمرکز کرده‌اند و به ادامه کار و زندگی روزمره‌شان پرداخته‌اند. اگر در مطب‌ها و کلاس‌های ترک سیگار شرکت کرده و موفق شده‌اند برای مدتی محدود سیگار را ترک کنند مدتی بعد دوباره تمایل‌شان به سمت سیگار و فندک کج شده است. موضوع «روزمرگی و سیگار» شاید یک ساختار و رویکرد بنیادی باشد که در جامعه مدرن سرفصل‌هایش ریشه در تولید و کار دارد.

انسان به‌مثابه نیروی انسانی و یکی از اهرم‌های تولید مازاد، صبح را به شب و شب را به روز گره می‌زند تا ماه و سال بیایند و بروند و عمر کوتاه‌تر شود. عرصه برای چنین انسانی تنگ است. تنگناهای تاریخی و رویدادهای جهان اطراف، او را به درون خودش دعوت می‌کنند و دقیقا همین جا است که دست به سمت سیگار و فندک می‌رود.

یک تلخی به تلخی دیگر گره می‌خورد و این‌طور روزمرگی و سیگار همنشین می‌شوند.